

Tartalom

I. ELŐZMÉNYEK	3
1. A településrendezési eszközök módosításának oka és célja	3
2. Nyomvonal rövid bemutatása	3
II. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT	6
1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok..	6
2. A tér- és településszerkezet történeti kialakulása	6
3. A hatályos településrendezési eszközök	8
4. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	9
5. Tulajdonvizsgálat	10
6. A táji és természeti adottságok vizsgálata	11
6.1. Természeti adottságok	11
6.2. Tájhasználat, tájszerkezet.....	13
6.2. Védett, védendő táji- természeti értékek, területek.....	17
7. Zöldfelületi rendszer vizsgálata	23
7.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei	23
7.1.1. Erdőterületek.....	23
7.1.2. Mezőgazdasági területek	26
7.1.3. Vonalas zöldfelületi elemek	26
7.2. A zöldfelületi elemek a hatályos településrendezési tervekben	26
8. Az épített környezet értékei	27
9. Jelenlegi Közlekedés, a tervezett gyorsforgalmi út és a járulékos fejlesztések részletes vizsgálata	28
9.1. Meglévő közlekedési hálózat.....	28
9.2. A tervezett gyorsforgalmi út és a járulékos fejlesztések részletes vizsgálata	29
10. Közművek	34
11. Környezetvédelem.....	36
11.1. Föld és talaj.....	36
11.2. Felszíni és felszín alatti vizek	37
11.3. Levegőtisztaság és védelme	38
11.4. Zaj- és rezgésterhelés	39
11.5. Hulladékkezelés.....	42

III. ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT	43
1. Javasolt településszerkezet, területfelhasználási rendszer	43
1.1. Tervezett településszerkezeti változások	43
1.2. Szerkezet meghatározó nyomvonalas és tagoló elemek, védőtávolságok	44
1.3. Védelmek	44
1.4. A településszerkezeti változások területrendezési tervekkel való összefüggéseinek bemutatása	45
2. SZABÁLYOZÁSI KONCEPCIÓ	45
3. TÁJRENDEZÉSI JAVASLAT	46
3.1. Tájhasználat, tájszerkezet, tájkép	46
3.2. Táj- és természetvédelem	47
3.3. Biológiai aktivitásérték változása	48
4. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER FEJLESZTÉSE	48
5. KÖRNYEZETI HATÁSOK ÉS FELTÉTELEK	50
5.1. A FÖLDTANI KÖZEG ÉS A TALAJ VÉDELME	51
5.2. FELSZÍNI- ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEK VÉDELME	52
5.3. LEVEGŐTISZTASÁGVÉDELEM	53
5.4. ZAJ- ÉS REZGÉS ELLENI VÉDELEM	53
5.5. HULLADÉKKEZELÉS	54

1. melléklet: Főépítési feljegyzés

I. ELŐZMÉNYEK

1. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK MÓDOSÍTÁSÁNAK OKA ÉS CÉLJA

A Budapest-Vác-országhatár között létesítendő M2 gyorsforgalmi útra az első tervek 1978-ban készültek.

Az útépitési engedélyezési terv elkészítésére az UTIBER Kft. – FŐMTERV Zrt. – UNITEF '83 Zrt. által alkotott konzorciummal kötött szerződést a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. 2021. decemberében.

Az egyes közlekedésfejlesztési projektekkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII. 6.) Korm. rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza az „Az M2 gyorsforgalmi út Vác-észak és Hont - Parassapuszta, országhatár közötti szakasz megvalósítása” elnevezésű beruházást. Ennek a beruházásnak az első üteme az M2 autógyorsforgalmi út I. ütem Rétság elkerülő (55+400 – 65+494,80 km sz. között) szakasz, hossza ~10,09 km.

A Nemzeti Közlekedési Stratégia szerint a forgalomba helyezés 2028. évben tervezett.

A gyorsforgalmi út területének biztosításához módosítani kell az érintett települések, - Berkenye, Nógrád, Nótincs, Tolmács, Rétság és Bánk- településrendezési eszközeit. A módosítások a vonatkozó rendelkezések szerint legalább telektömbre készülnek, így a tervezési terület a tervezett gyorsforgalmi út tágabb környezetére is kiterjed.

A településrendezési eszközök módosítása településenként történik. Közösek a megalapozó vizsgálat és alátámasztó javaslat azon részei, amelyeket a tervezett gyorsforgalmi út és a kapcsolódó útfejlesztésekhez kapcsolódnak.

A Pest Megyei Kormányhivatal 2022.09.08-án PE/KTFO/3735-54/2022. ügyiratszámom kiadta az M2 gyorsforgalmi út Vác – országhatár közötti szakasz létesítésére kiadott PE/KTF/444-10/2018. számú határozattal kiadott környezetvédelmi engedély módosítására vonatkozó környezetvédelmi engedélyt. Az engedélyezési tervek készítése során a műszaki paraméterek kismértékben tovább módosultak, ezért szükségessé vált a környezetvédelmi engedély újabb módosítása, melyet a beruházás a Pest Vármegyei Kormányhivatal PE/KTFO/150-5/2023. számon kapott meg.

2. NYOMVONAL RÖVID BEMUTATÁSA

Az M2 gyorsforgalmi út Rétság elkerülő úti szakasza az 55+400 km szelvénytől a 65+494,8 km szelvényig tart, hossza ~10,09 km.

A nyomvonal külterületen, domb és hegyvidéki környezetben kerül kialakításra.

A nyomvonal túlnyomó részt szántóföldeken vezet, de érintettek erdő területek, valamint vízfolyások és azokon kialakított tavak, valamint a 2. számú főút csomópontjai környékén kijelölt, de még be nem épült gazdasági területek is.

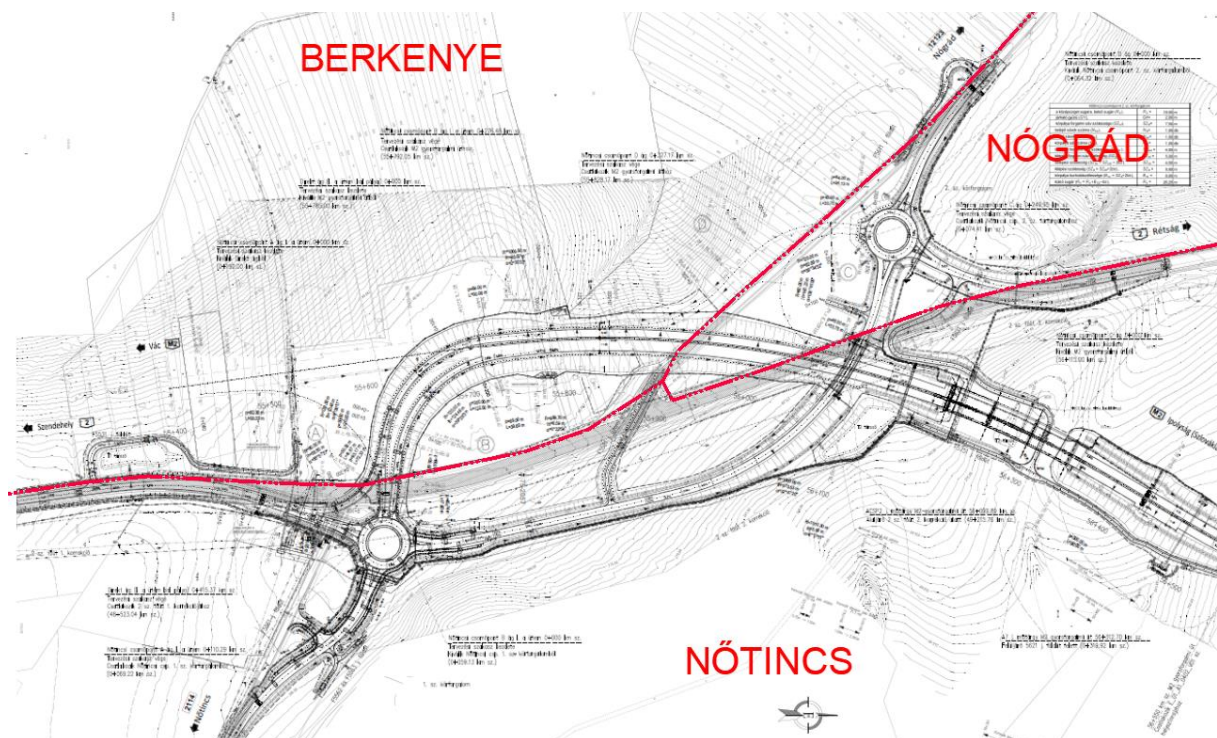
A vízfolyásokat és völgyeiket az út völgyhidakkal keresztezi.

A tervezett M2 gyorsforgalmi út keresztmetszeti kialakítása az e-UT 03.01.15 20 m koronaszélességű, 2x2 sávós külterületi közutak Útügyi Műszaki Előírásának megfelelő 2x2 forgalmi sávval épül ki.

Csomópontok

A Nőtincsi külön szintű csomópontban két szintbeni körforgalmi csomópont kerül kialakításra:

- 2 sz. főút és 2114 j. ök. út csomópontja helyett a Nőtincsi csomópont 1. sz. körforgalom került betervezésre, amely egy 5 ágú egy sávós körforgalom,
- 2 sz. főút és az 12123 j. ök. út csomópontja helyett a Nőtincsi csomópont 2. sz. körforgalma került betervezésre, amely egy első ütemben 3, végleges kialakításában 4 ágú egy sávós körforgalom.

A Rétság-Dél külön szintű csomópontban egy szintbeni, 4 ágú egy sávós körforgalmi csomópont kerül kialakításra.

A 2 sz. főút és 12122 j. önk. út csomópontja helyett a 2 sz. főút 59+560 km szelvényben egy szintbeni, négyágú egy sávós körforgalmi csomópont került betervezésre.

A végcsomópont I. ütemben szintén szintbeniként tervezett, 4 ágú egy sávós körforgalom.

Egyéb kapcsolódó útfejlesztések

A nőtincsi csomópont kialakításához lokálisan korrigálni szükséges a 2 sz. főút vonalvezetését kb. 1 km hosszon, ami a jelenleginél kedvezőbb geometriai kialakítást eredményez, valamint a 2114 j. út és a 2 sz. főút csatlakozási térségében a 2114 j. út vonalvezetését, a 12123 j. út és a 2 sz. főút csomópontjában a 12123 j. út vonalvezetését is.

A Rétság-dél csomóponthoz egy kb. 1 km hosszú új, főúti paraméterekkel kiépített út kapcsolódik, mely összeköti az M2 gyorsforgalmi utat a 2. sz. főúttal. Az új kapcsolat a 12122.

BERKENYE KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK MÓDOSÍTÁSA
A TERVEZETT M2 GYORSFORGALMI ÚT UN. RÉTSÁG ELKERÜLŐ SZAKASZA TERÜLETÉN
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT ÉS ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT **2023. AUGUSZTUS**

j. diósjenői bekötő út csomópontjában éri el a 2. sz. főutat. Az utak találkozási pontjában 4 ágú körforgalmi csomópont tervezett, melyen a 2. sz. főút és a 12122 j. úti csomóponti ágak rövid szakaszon korrekcióra kerülnek.

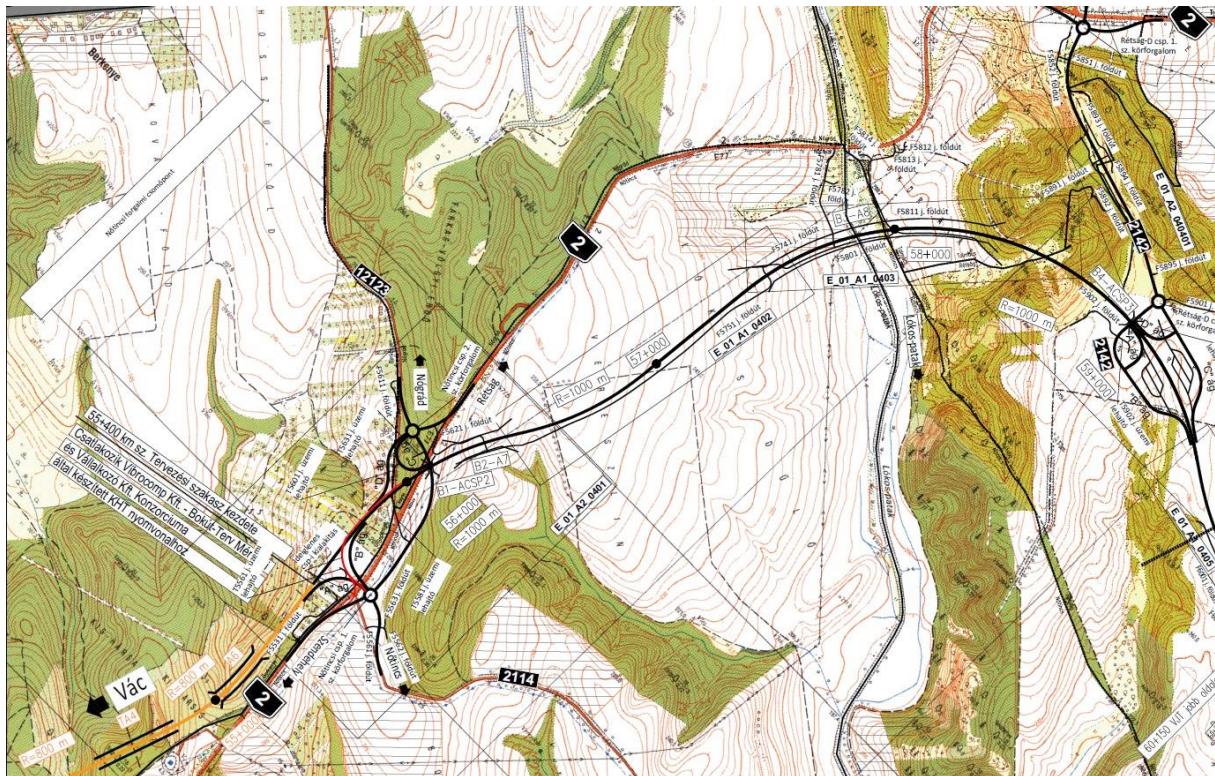
Pihenő

A jelenlegi tervezés során Rétság-déli csomópontba (59+000 km sz.) került betervezésre kétoldali egyszerű pihenőpár.

A csomópontok, pihenő és egyéb kapcsolódó útfejlesztések települési érintettsége:

útfejlesztési elem	érintett település
Nőtincsi csomópont	Nőtincs, Berkenye, Nógrád
Rétság-dél csomópont	Rétság
Rétság-észak csomópont	Rétság, Bánk
Rétság-dél és 2. sz. főutat összekötő 2142 út	Tolmács, Rétság
Pihenő	Rétság

A nyomvonal déli részének átnézeti rajza topográfiai térképen feldolgozva, 2023. május 12., UTIBER Kft. – FŐMTERV Zrt. – UNITEF '83 Zrt. konzorcium által:

II. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, A TELEPÜLÉS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK

A tervezési terület Nógrád megyében, annak nyugati részén helyezkedik el, azon belül is Rétsági járás területén.

Rétságtól Vác és Balassagyarmat és Parassapuszta határátkelő egyaránt kb. 23 km-re (személygépkocsival 20-23 perc), Budapest M0 csomópont 50 km-re (36 perc) található. Nógrád, Berkenye és Nőtincs tőle délre (Budapesthez és Váchoz közelebb), Berkenye belterülete a 12123 j. és a 12124 j. bekötőúton keresztül Vác központjától 20 km-re fekszik, személygépkocsival 20 perc alatt elérhető.

saját szerkesztés, a térkép forrása: Openstreetmap

2. A TÉR- ÉS TELEPÜLÉSSZERKEZET TÖRTÉNETI KIALAKULÁSA

A térszerkezet kialakulását itt csak röviden mutatjuk be.

A település- és úthálózat már a Mária-Terézia idején készült első katonai felmérésen is a maihoz hasonló: ekkor a legjelentősebb település Nógrád város. A mainál jóval kevesebb az erdő.

A 2. sz. főút Lókos-patakot áthidaló hídjánál őrház állt, a Balassagyarmatra és a Felvidékre vezető utak elágazásánál volt a mára megsemmisült Alsó-Jásztelek puszta.

A 2. katonai felmérésen a 2. út felirata egyik irányban „Pest felé”, másik irányban „Selmecbánya az Ipolyágon keresztül”. A térségben a postaúton (mai 2. sz. főút) Vácot követően az első nagyobb település Nagyoroszi. A legnagyobb település a vizsgált területen továbbra is Nógrád. Pusztaszántó mérete Rétságéval vetekszik. De Rétság az egyetlen település, ami a 2. sz. útra épült, az összes többi az országúthoz bekötőúttal kapcsolódik. Az erdősültség nagyobb, mint az első katonai felmérésen.

A 4. katonai felmérésen (1941) megjelenik a rétsági helyőrségi laktanya, amely 1936-ban létesült, és ami ekkortól a környék életét mintegy 60 évig meghatározta, valamint a vasút.

A mai vasútvonal Vác és Drégelypalánk közötti szakaszát a Duna–Ipolyvölgyi HÉV társaság építette. A hegyipálya jellegű vonalat 1909. július 11-én helyezték üzembe, a Diósjenő–Romhány közötti szárnyvonallal együtt. A helyi érdekű vasútvonal Vác állomáson csatlakozott a MÁV Budapest–Érsekújvár vonalához. (forrás: Wikipédia) Ma a Vác–Balassagyarmat-vasútvonal a MÁV 75-ös számú, egyvágányú, nem villamosított mellékvonala. A (76. sz. Diósjenő–Romhány) szárnyvonalat bezárták. Ma működő vasútállomása Berkenyének és Nógrádnak van, a vonat ütemesen, óránként Vác és Diósjenő között közlekedik, a menetidő Vácig 35 ill. 40 perc.

A rendszerváltást követően (1997-ben) a Honvédség elhagyta a rétsági laktanyát. Az épületeket azóta civil célra, sokrétűen hasznosítják.

Rétság 2013. óta járásközpont. Rétsági járás a járások 1983. évi megszüntetése előtt is létezett, ezen a néven az 1950-es járásrendezéstől kezdve. Korábbi neve Nógrádi járás volt, de székhelye az állandó járási székhelyek kijelölése (1886) óta Rétság volt. A járáshoz Rétság városán kívül 24 község tartozik, ezek között van Berkenye. A lakossága összesen kb. 24.000 fő.

A járási intézmények a 2. sz. főút mellett és a volt laktanya területén kaptak helyet. A kereskedelem és szolgáltatás szektor épít az átmenő forgalomra is.

A rendszerváltás követően kezdett el kiépülni Pusztaszántón az ipari park, amely számos üzemet befogadva a 21. századi technikát hozta a térségbe.

BERKENYE KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK MÓDOSÍTÁSA
A TERVEZETT M2 GYORSFORGALMI ÚT UN. RÉTSÁG ELKERÜLŐ SZAKASZA TERÜLETÉN
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT ÉS ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT **2023. AUGUSZTUS**

A katonai múlt öröksége a tolmácsi reptér, amit ma sportrepülőtérré használnak.

Turisztikai vonzereje elsősorban az úttól távolabb fekvő, szép táji adottságokkal és horgásztavakkal rendelkező településeknek van: Nőtincs, Bánk, Berkenye, Nógrád (itt a vár is nevezetes), valamint a tervezési területen kívüli, de a bekötőútja által érintett Diósjenő kedvelt célpont. Ugyan a legnagyobb és legismertebb a nőtincsi víztározó, de mindegyik településen vannak a patakok felduzzasztásával létrehozott tavak.

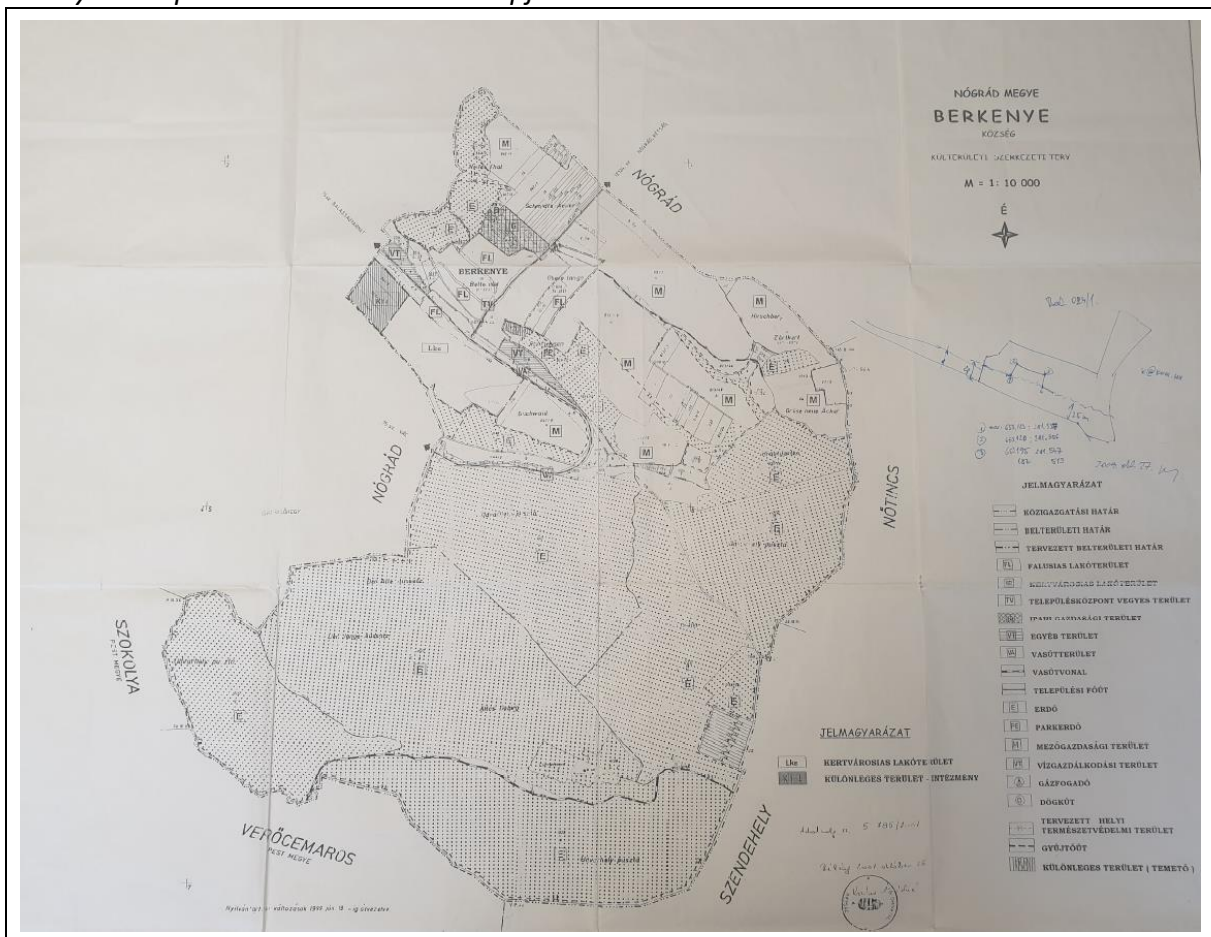
Nagyobb lakóterületi tartaléka Rétságnak és Berkenyének vannak, de minden település rendelkezik még beépítetlen lakó- vagy üdülőterülettel, vagy telkekkel.

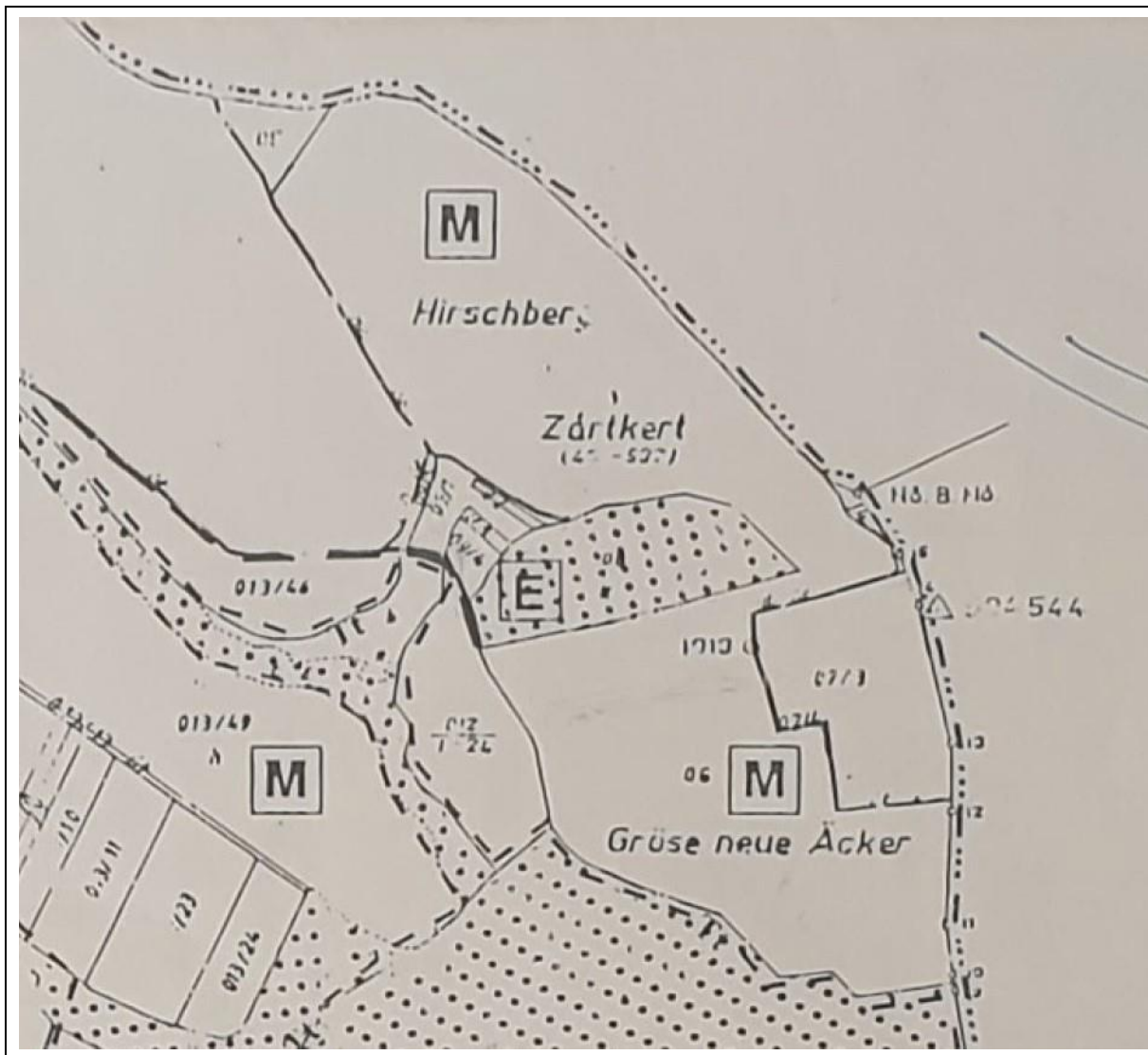
3. A HATÁLYOS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

BERKENYE

Berkenye község Helyi Építési Szabályzatról a Berkenye Önkormányzat Képviselő-testületének a 5/2007.(XI.8.) önkormányzati rendelete szól és a 2012. augusztus 6. előtt hatályos OTÉK-on alapul. A hatályos belterületi szabályozási tervet a Tarjánterv Kft. készítette, a tervező Karácsony Ágnes volt.

Hatályos településszerkezeti terv tervlapja

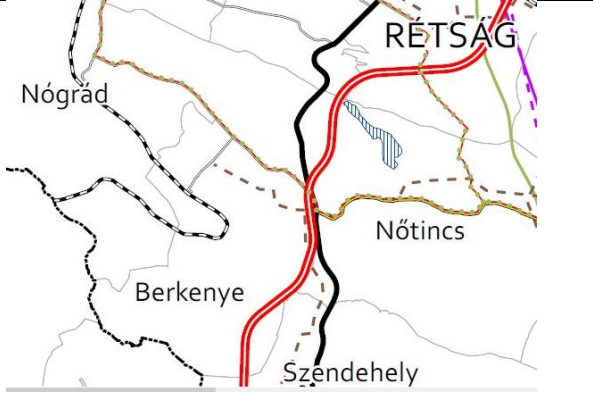

A tervezési terület jelentős része erdő és mezőgazdasági terület, de a tervezési területen belül ezek nincsenek a településrendezési terveken lehatárolva, jelölve. Az Országos Erdőállomány adattári erdők pöttyözötten kerültek lehatárolásra, ahogy a tervezési területen kívül egyes más területfelhasználású területek is sraffozottak (pl. az ipari, különleges és a tavak vízgazdálkodási területei is).

Nincs jelölve a tervezési területhez közeli kis horgásztó, de az azt tápláló patak völgye és a tervezési terület részét képező erdő tervezett helyi természetvédelmi területként jelölt.

4. A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

A hatályos településszerkezeti terv a tervezési területre vonatkozóan összhangban van Nógrád megye területrendezési tervének (NmTrT) térszerkezeti tervével, azzal, hogy az ingatlannyilvántartásba zártkertként nyilvántartott, a településszerkezeti tervben mezőgazdasági területek a NmTrT az erdőtelepítésre javasolt övezettel érintettek, ezek a térszerkezeti terven az erdőgazdálkodási térség részei.

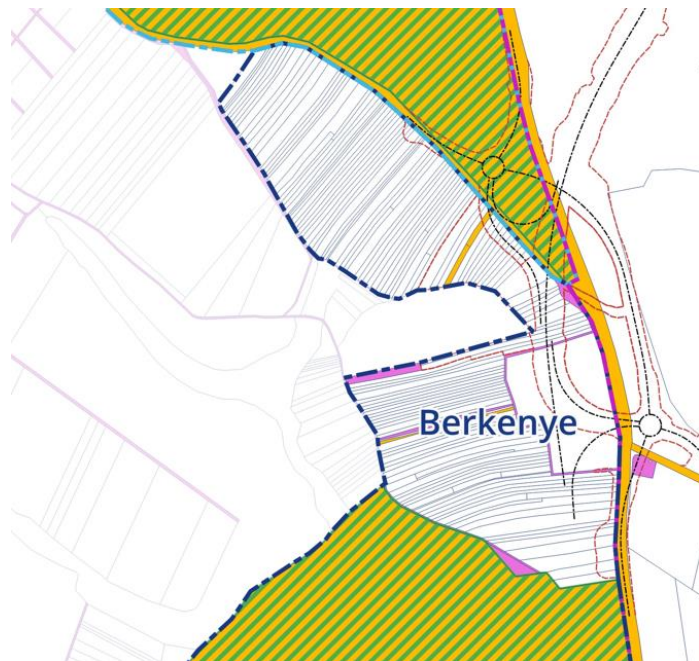
<p>Nem jelennek meg a településrendezési eszközökben a NmTrT térszerkezeti tervében meghatározott meglévő és tervezett infrastruktúra-elemek, elsősorban a gyorsforgalmi út és a meglévő földgáz-elosztó vezetékek.</p>	
---	--

A 2003. évet követően hatályba léptetett országos és térségi övezetek, így az ökológiai hálózat és a tájképvédelmi terület nincsenek feltüntetve a településszerkezeti terveken.

5. TULAJDONVIZSGÁLAT

Berkenyén a tervezési területen

- állami területek az országos úthálózat elemei (településhatáron kívül, azzal szomszédosan),
- önkormányzati tulajdonúak a külterületi (föld)utak,
- állami tulajdon az erdő
- állami és önkormányzati tulajdonú egy-egy zártkerti telek.

a térképen sárga az állami tulajdon, rózsaszín az önkormányzati tulajdon, sraffozott a nyilvántartott erdő, szaggatott vonal a tervezett csomópont területe

6. A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA

A táji és természeti adottságokat Berkenye, **Nógrád, Nőtincs, Tolmács, Rétság és Bánk** közigazgatási területén a 6 település változtatással érintett területeire **együttesen** vizsgáljuk.

Tájföldrajzi szempontból a tervezési terület az *Északi-középhegység* természetföldrajzi nagytáj *Nógrád–Abaúji-medencesor* középtájához tartozó *Nógrádi-medence* kistájcsoport része, azon belül a *Rétsági-medence* kistájon fekszik.

6.1. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

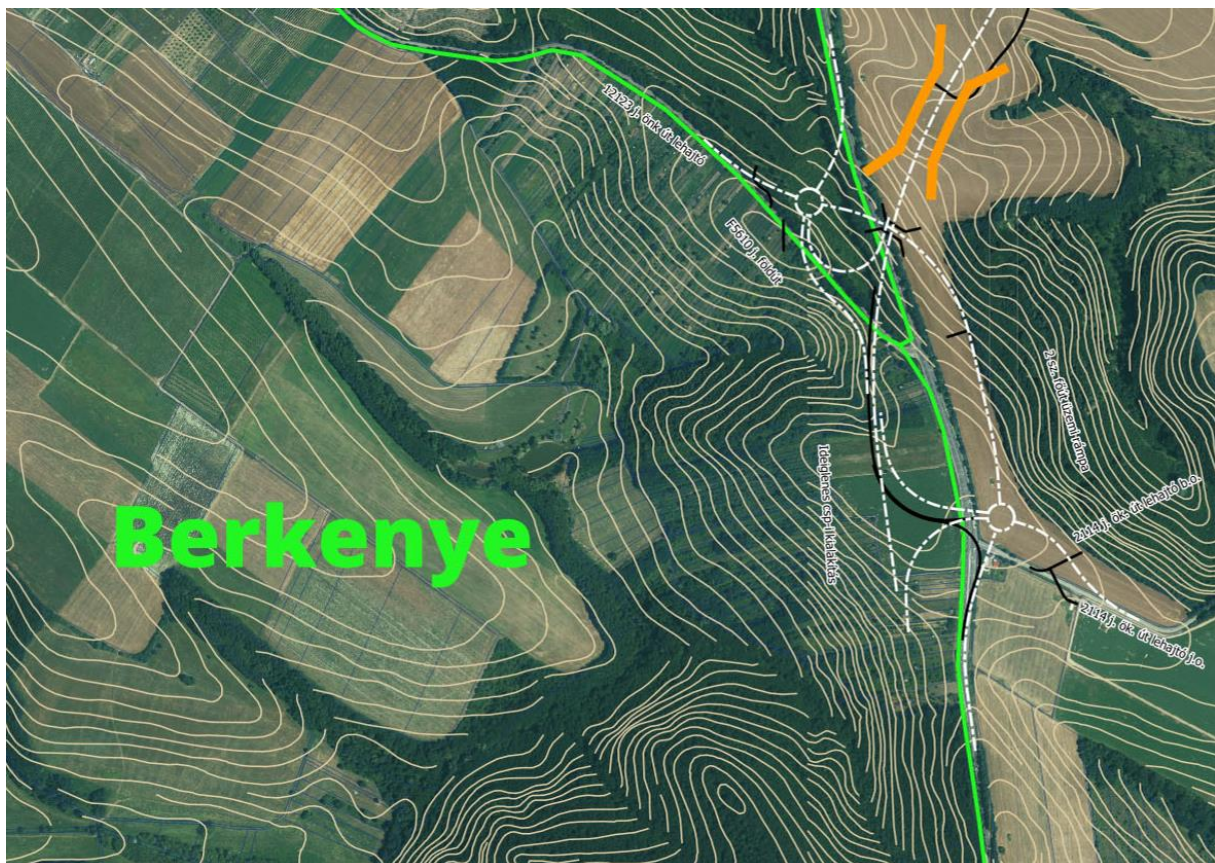
Földtani adottságok

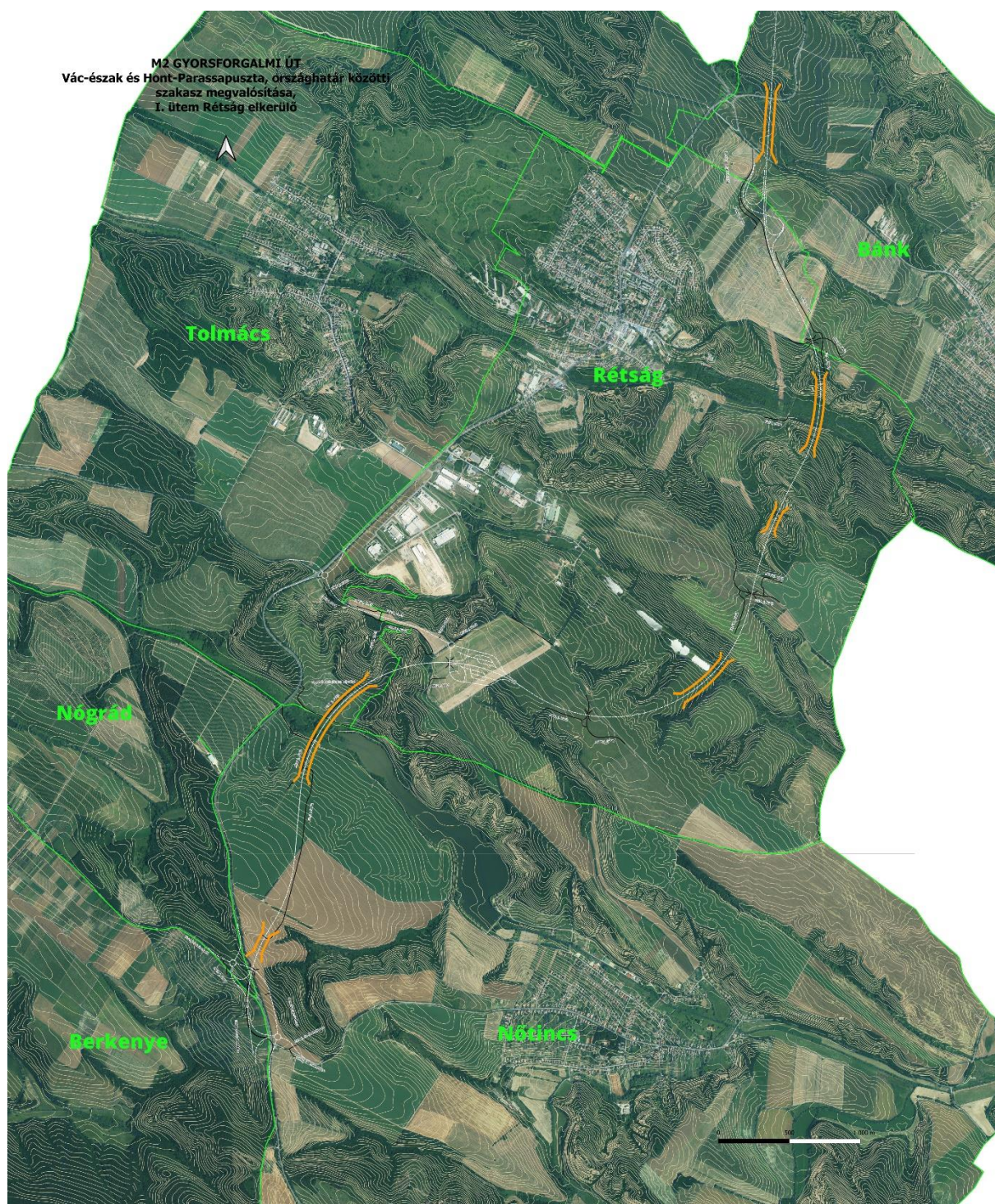
A kistáj földtani adottságaiban meghatározó szerepet játszott a középső-miocén korban zajlott vulkáni tevékenység. A dácitra agyag, lejtőagyag és löszderivátum települt, melyet a folyóvizek erősen formáltak. Fő szerkezeti irányait az ÉNy – DK-i irányban futó kisvízfolyások jelentik.

Domborzat, felszínformák

A Börzsöny és a Cserhát között elhelyezkedő, északi irányban az Ipoly-felé nyitott medencedombság, melybe meredeken bevágódva folynak a kistáj állandó kisvízfolyásai (Lókos-patak, Pusztaszántói-patak, Jenői-patak). A felszínt borító agyagos üledékek és a tömegmozgások hatására gyakoriak a deráziós formák, jellemző a talajerózió.

Berkenye területén a duzzasztott tavakat a Morgó-patak táplálja, ami már közvetlenül a Duna vízgyűjtőterületén a Börzsönyön keresztülágva éri el a folyamot.

Talaj

A kistáj kőzettani alapja a homokkő és az agyag, melyet lejtőanyag, pleisztocén anyag és lösz borít. A Lókos-patak mentén réti talaj alakult ki, a Lókos-patak menti lejtők löszös üledékein agyagbemosódásos barna erdőtalaj képződött, melyek kedvező vízháztartásúak. Az enyhébb lejtőkön lévő barnaföld mezőgazdasági hasznosítású.

Vízrajz

A kistáj felszíni vizekben viszonylag gazdag, mivel a Börzsöny felől számos vízfolyás érkezik. A Lókos-patak az Ipoly vízgyűjtőjének egyik fő vízfolyása. A vízfolyások vízjárása szélsőséges, az árvizek azonban – rövid időtartamuk révén – nem veszélyesek. Az időszakos árhullámokat a kistáj néhány tava révén tározással hasznosítják, melyek halastóként is funkcionálnak. Ilyen a Nőtincsi horgásztó, ami egyben víztározó is. A Pusztaszántói-patakra telepített horgásztavaknak, -Nógrád megye Területrendezési Terve alapján-, nincs jelentős szerepe a térség vízgazdálkodásában.

Éghajlat

A kistáj mérsékelt hűvös – mérsékelt száraz térség. A napsütéses órák száma 1870 óra/év körül alakul. Az átlagos évi középhőmérséklet 9,0-9,5°C. A csapadék átlaga 600-640 mm/év. A 20. század második felében, hosszú időtávban a hótakaros napok száma évi 40-45 között alakult. Az uralkodó szélirány az északnyugati.

Növényzet

A terület a Pannóniai flóratartomány (*Pannonicum*), Északi-középhegység flóraidék (*Matricum*), Nógrádi (*Neogradense*) flórajárásának része.

A kistáj zonális erdőtársulásai a cseres- és a gyertyános-tölgyesek. A völgytalpakon mocsarak, üde-nedves rétek húzódnak értékes növényekkel (pl. madársisak, gérbics). A kistáj nagyrésze művelt vagy felhagyott szántó, így egyre gyakoribbak a gyomflóra fajai.

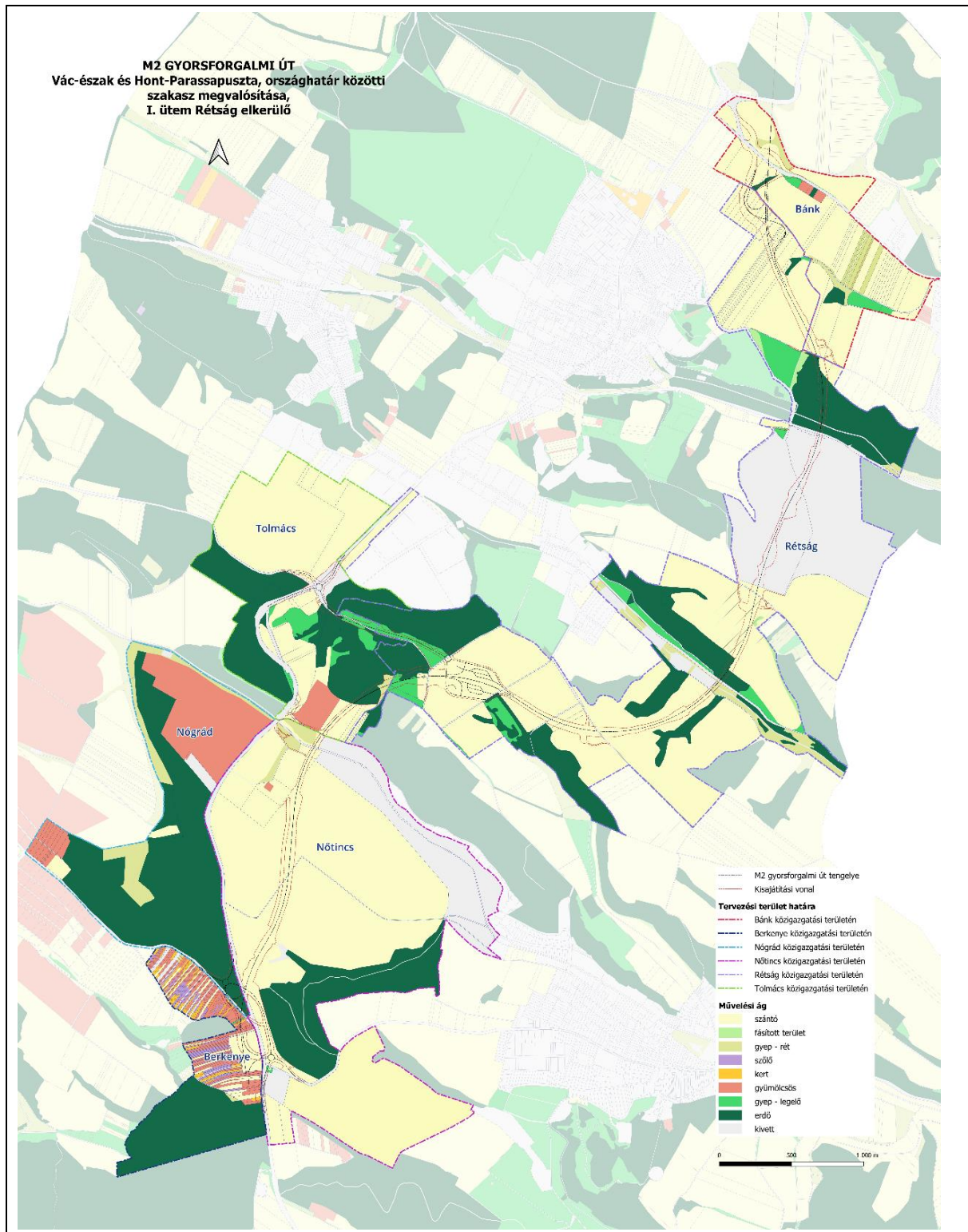
6.2. TÁJHASZNÁLAT, TÁJSZERKEZET

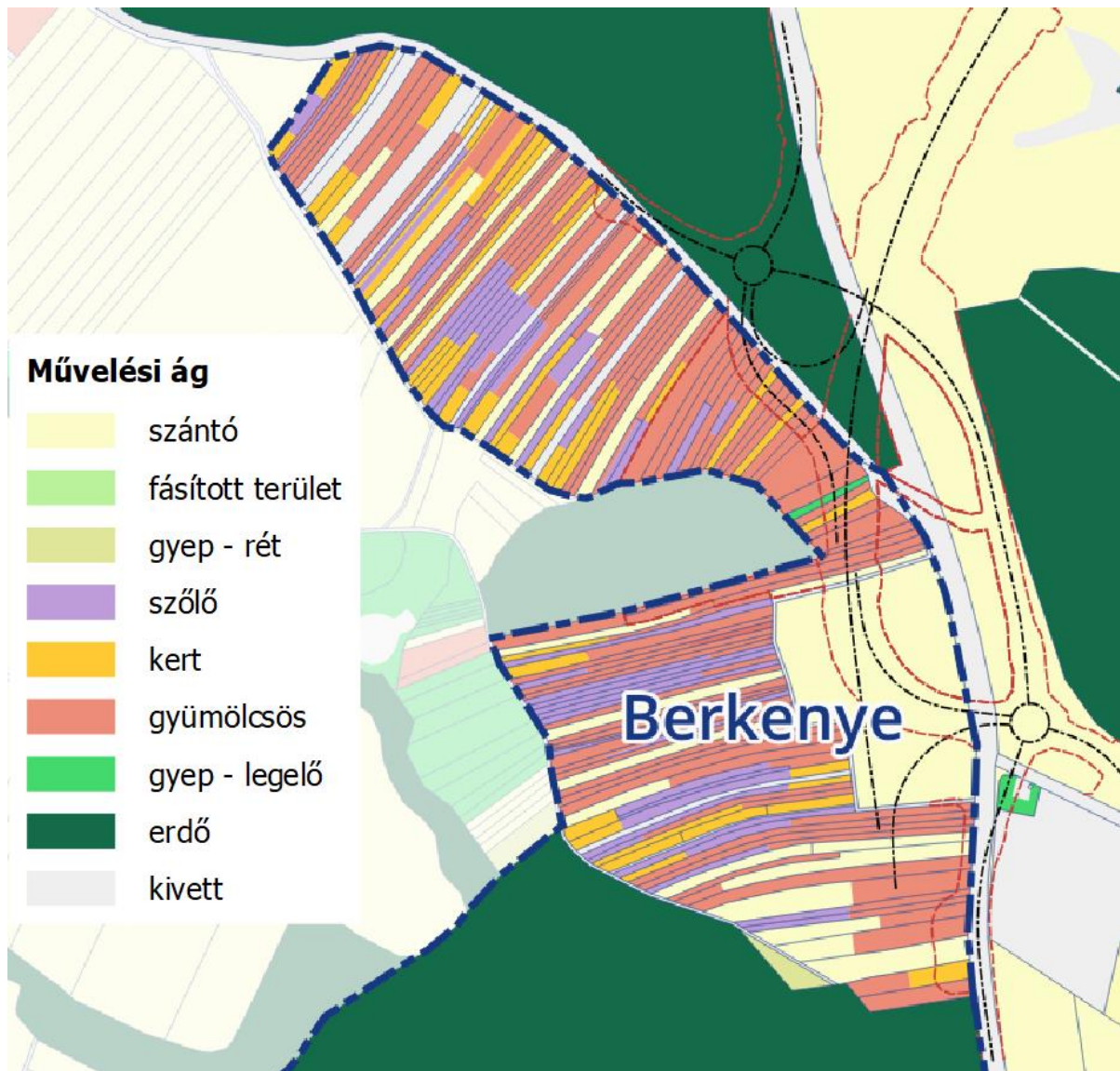
Tájhasználat értékelése

Az M2 gyorsforgalmi út I. ütem Berkenye – Nógrád – Nőtincs – Tolmács – Rétság – Bánk közigazgatási területeit érintő szakasz – településrendezési eszközök módosítása céljából – kijelölt tervezési terület a vonatkozó szabályoknak megfelelően történt, a tervezési terület az útfelújítás területének tágabb környezetére is kiterjed. A tervezési terület és környezetének művelési ágak szerinti megoszlását mutatják a következő térképrészletek:

BERKENYE KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK MÓDOSÍTÁSA
A TERVEZETT M2 GYORSFORGALMI ÚT UN. RÉTSÁG ELKERÜLŐ SZAKASZA TERÜLETÉN
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT ÉS ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT

2023. AUGUSZTUS

Mint a mellékelt ábrák szemléltetik, a tervezett M2 gyorsforgalmi út nyomvonala a művelési ágak tekintetében elsősorban jellemzően szántóterületeken halad, de érint erdőterületeket (Nógrád, Rétság, Tolmács), kertes és gyümölcsös területeket (Berkenye, Rétság), illetve gyepgazdálkodási területeket is (Nőtincs, Tolmács, Bánk).

A tervezési területet érintően Berkenyén a közutaktól eltekintve kivett területek az utak és néhány zártkerti művelés alól kivett telek.

A területrendezési tervek szerinti kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók övezete

A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályairól szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Trtv.) 19. § (4) és (5) bekezdésével összhangban, az Országos Övezeti Terv részét képező kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete és jó termőhelyi adottságú szántók övezete terület nem érinti Berkenyét.

Borszőlő-termőhelyi kataszteri terület

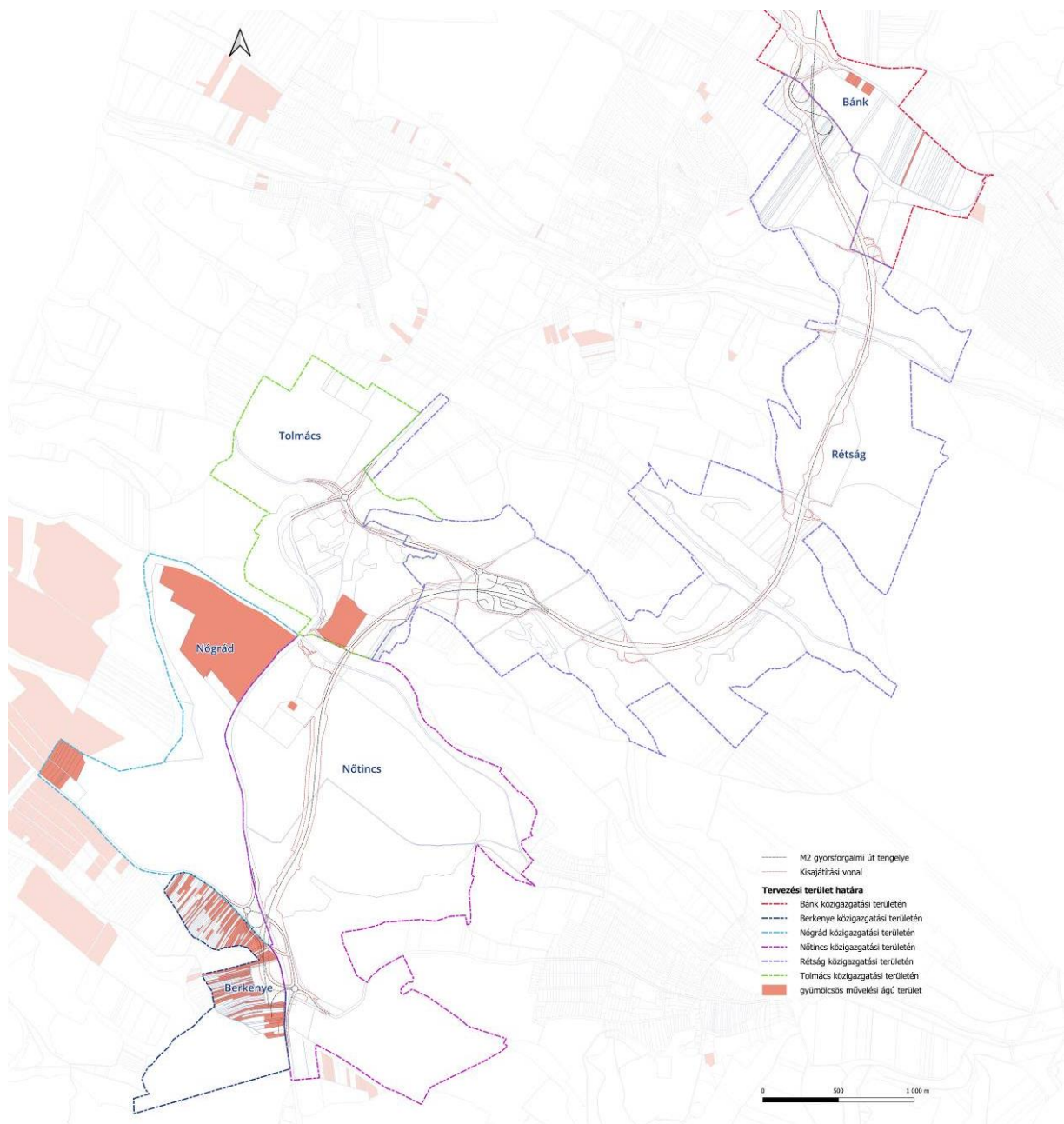
A tervezett M2 gyorsforgalmi út nyomvonalát érintő települések nem borvidéki települések, és nincs nyilvántartva a területükön borszőlő termőhelyi kataszteri terület.

Azaz borszőlő termőhelyi kataszteri terület nem érinti a tervezési területet.

Gyümölcs termőhelyi kataszteri terület

A nyomvonalat érintő települések Bánk kivételével szerepelnek az országos gyümölcs termőhelyi kataszter adatbázisában. Jellemző gyümölcsök a bogyósok, de a tervezési terület legnagyobb gyümölcsöse a Nógrád településen található almás.

A tervezési terület gyümölcsösei a földhivatali nyilvántartás szerint:

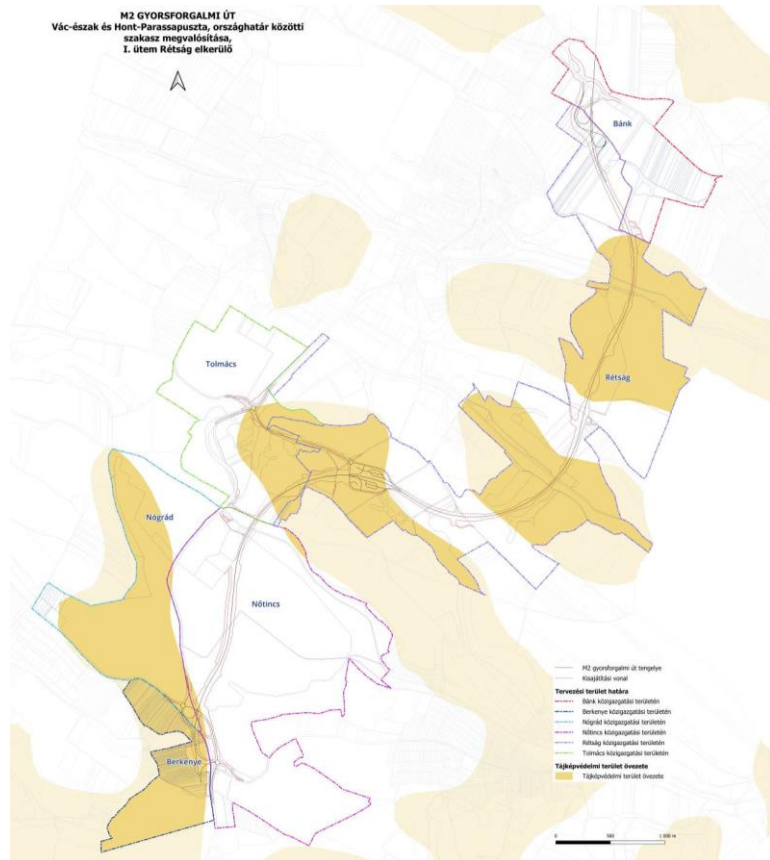
Az országos gyümölcs termőhelyi kataszter adatbázisa:

Település	Hrsz	Teljes terület (ha)	Alkalmas terület (ha)	Gyümölcs	Bejegyzés éve
BERKENYE	032/3-9/01	4,00	4,00	MÁLNA	1999
	032/3-9/02	3,00	3,00	MÁLNA, SZEDER	1999
	013	16,00	16,00	PIROS RIBISZKE, FEKETE RIBISZKE, BODZA, MÁLNA	2001
	03/02	10,00	10,00	SZEDER, MÁLNA, PIROS RIBISZKE, FEKETE RIBISZKE	2001
	012/11-14,16,17	1,56	1,56	PIROS RIBISZKE, FEKETE RIBISZKE, MÁLNA, BODZA	2002
	062/01	48,00	48,00	MEGGY, CSERESZNYE, SZILVA, MÁLNA	1999
	062/02	2,00	2,00	MEGGY, CSERESZNYE, SZILVA, MÁLNA, KAJSZI	1999
	03/01	40,00	40,00	MEGGY, CSERESZNYE, SZILVA, MÁLNA, SZEDER, SZAMÓCA	1999
	013/47	26,92	2,50	szilva	2015

6.2. VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI- TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályairól szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Trtv.) 19. § (4) bekezdésével összhangban, az Országos Övezeti Terv részét képező tájképvédelmi terület övezetbe sorolja az összefüggő, nagy kiterjedésű hegy- és dombvidéki erdőterületeket (Berkenye, Nógrád, Bánk), valamint a kisvízfolyások (Lókos-patak, Pusztaszántói-patak, Jenői-patak) völgyeit és környezetüket.

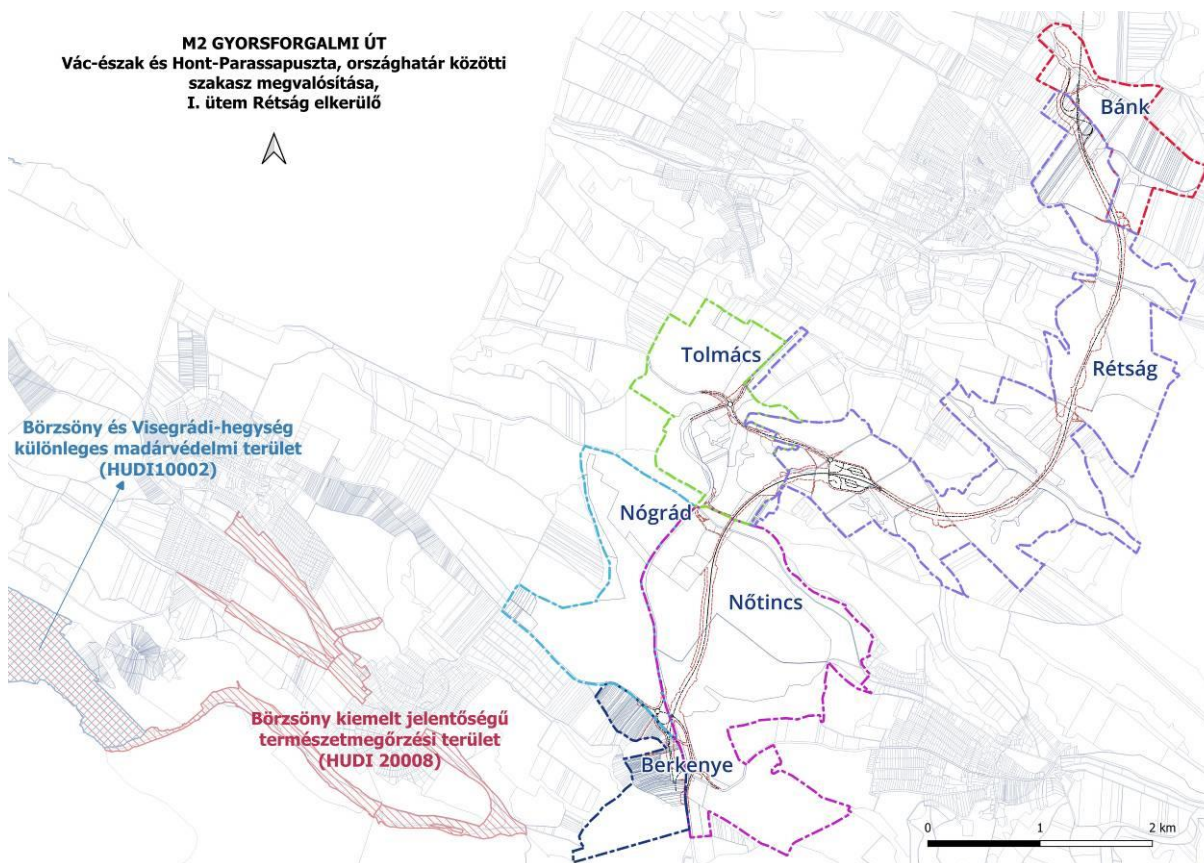

Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

NEMZETKÖZI JELENTŐSÉGŰ VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLETEK – NATURA 2000 TERÜLET

A tervezési területet nem érinti Natura 2000 hálózat részét képező terület.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet és az európai közösségi jelentőségű természet-védelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet alapján Berkenye és Nógrád közigazgatási területét érinti a HUDI20008 kódszámú Börzsöny kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, valamint Nógrád közigazgatási területét a HUDI10002 Börzsöny és Visegrádi-hegység különleges madárvédelmi terület is.

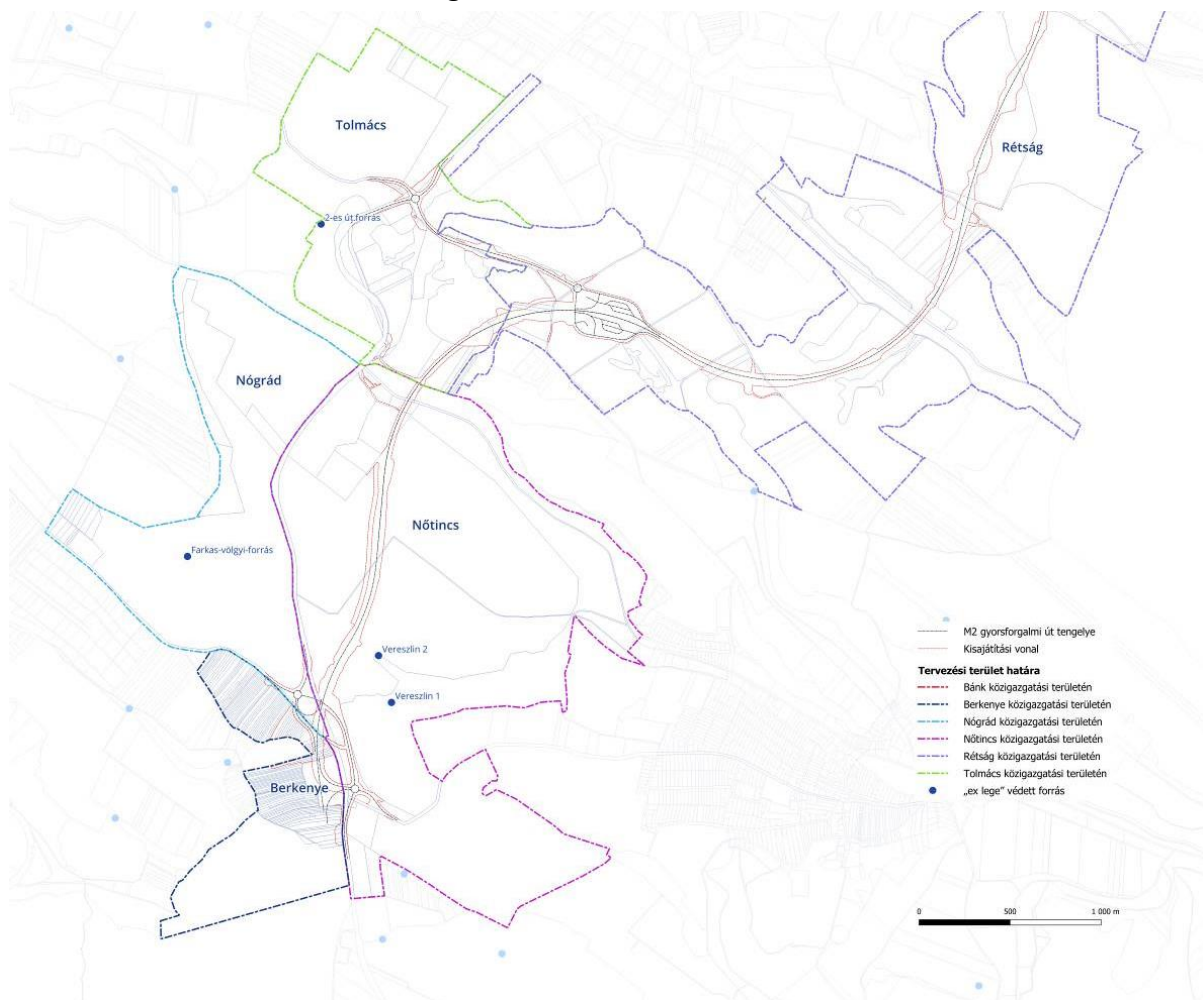

BERKENYE KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK MÓDOSÍTÁSA
A TERVEZETT M2 GYORSFORGALMI ÚT UN. RÉTSÁG ELKERÜLŐ SZAKASZA TERÜLETÉN
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT ÉS ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT **2023. AUGUSZTUS**

ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEK ÉS ÉRTÉKEK

Település	„Ex lege” védett forrás	Tervezési terület érintettsége
Bánk	X	–
Berkenye	X	–
Nógrád	X	X
Nőtincs	X	X
Rétság	–	–
Tolmács	X	X

A tervezési területen lévő „ex lege” védett forrásokat a tervezett út nyomvonala nem érinti. Az úttengelyhez legközelebb a Nőtincsen lévő Vereszlin 2 forrás helyezkedik el 170 m, illetve a Vereszlin 1 forrás 360 m távolságban.

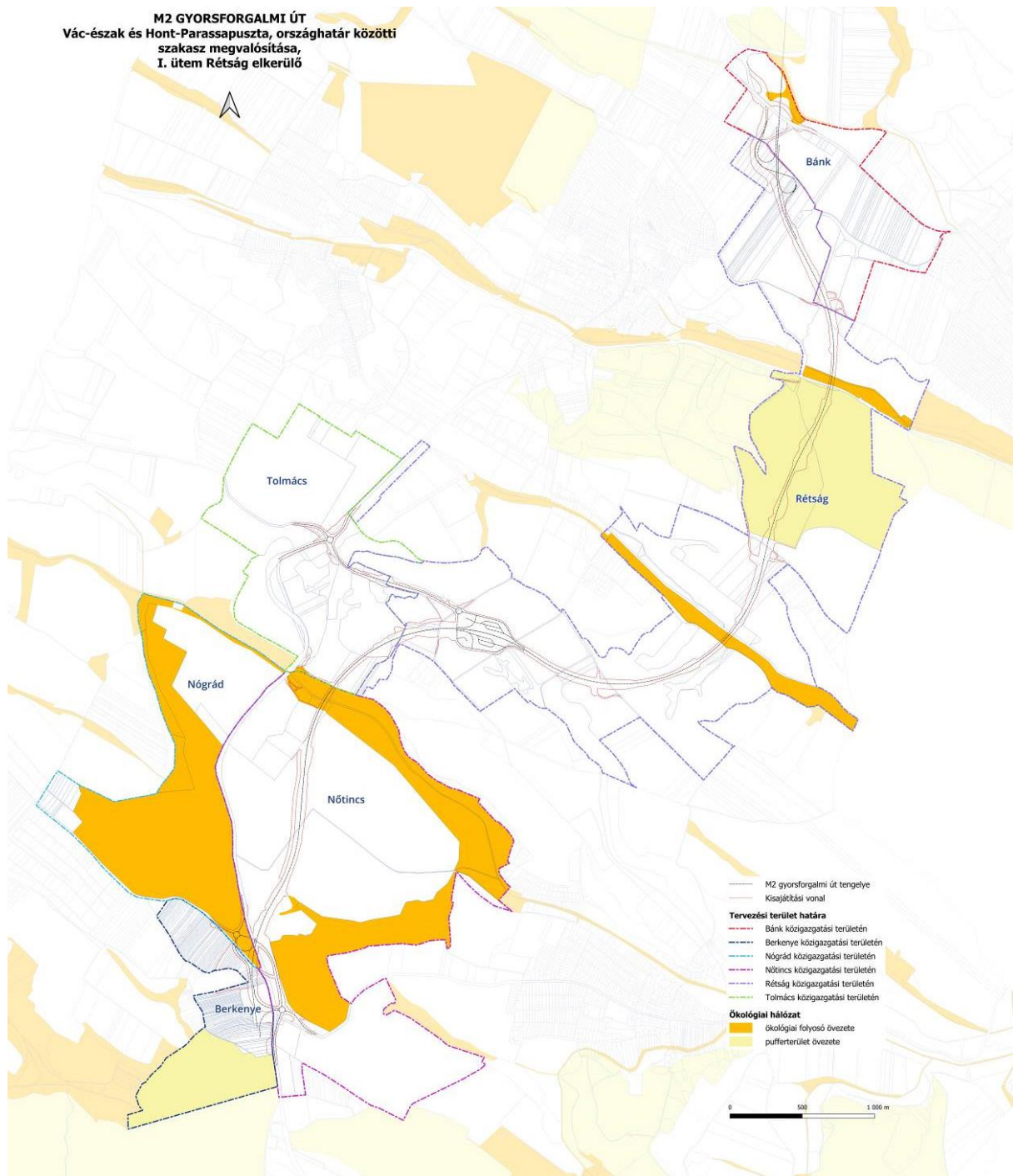

A tervezési területet nem érinti egyéb országos jelentőségű védett természeti terület és érték, „ex lege” védett barlang, földvár, kunhalom, szikes tó, láp, víznyelő.

ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT

Az országos ökológiai hálózat területeinek célja a természeti szempontból jelentős területek közti ökológiai kapcsolatok biztosítása. Az ökológia hálózat lehatárolása a Lechner Tudásközpont Agrárminisztériumtól származó téradat adatszolgáltatása adatai alapján történt.

A tervezett M2 gyorsforgalmi út nyomvonalát érintő települések közigazgatási területe és azon belül az út fejlesztése érdekében lehatárolt tervezési terület az alábbi ábra és táblázat szerint érintett az országos ökológiai hálózat területeivel.

BERKENYE KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK MÓDOSÍTÁSA
A TERVEZETT M2 GYORSFORGALMI ÚT UN. RÉTSÁG ELKERÜLŐ SZAKASZA TERÜLETÉN
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT ÉS ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT 2023. AUGUSZTUS

Település	Ökológiai hálózat	Tervezési terület érintettsége
Bánk	ökológiai folyosó és pufferterület övezete	ökológiai folyosó övezete
Berkenye	ökológiai folyosó és pufferterület övezete	pufferterület övezete
Nógrád	magterület, ökológiai folyosó és pufferterület övezete	ökológiai folyosó övezete
Nőtincs	ökológiai folyosó és pufferterület övezete	ökológiai folyosó övezete
Rétság	ökológiai folyosó és pufferterület övezete	ökológiai folyosó és pufferterület övezete
Tolmács	ökológiai folyosó övezete	ökológiai folyosó övezete

A tervezési terület az ökológiai hálózat ökológiai folyosó és pufferterület övezetével érintett. A tervezett út nyomvonala az ökológiai folyosó besorolású területeket elsősorban keskeny sávban érinti patak völgyben, illetve csomópontok mellett az 55+960 – 56+050 km (1), 57+780 – 57+950 km (2), 60+960 – 61+040 km (3), 62+950 – 63+010 km (4) és 65+000 – 65+495 km (5) szelvényeknél, a pufferterületet Rétság közigazgatási területén a 61+800 – 62+900 km (6) szelvények között széles sávban és Berkenyén a 2. számú főút korrekciója miatt. Az ökológiai hálózattal érintett területen az útépitési engedélyezési tervhez készített botanikai felmérések alapján védett növényfaj nem fordul elő.

HELYI (ÖNKORMÁNYZATI RENDELET ALAPJÁN VÉDETT) TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEK ÉS EMLÉKEK

Település	Helyi jelentőségű természetvédelmi terület	Tervezési terület érintettsége
Bánk	–	–
Berkenye	–	–
Nógrád	X	–
Nőtincs	X	X
Rétság	–	–
Tolmács	–	–

A tervezett M2 gyorsforgalmi út nyomvonalát érintő települések közül **Nógrád** és **Nőtincs** közigazgatási területén jelöltek ki **helyi jelentőségű természetvédelmi területet**.

Az 57+800 - 58+100 km szelvények térségében érinti a tervezési területet a Nőtincsi-víztározó helyi jelentőségű természetvédelmi terület.

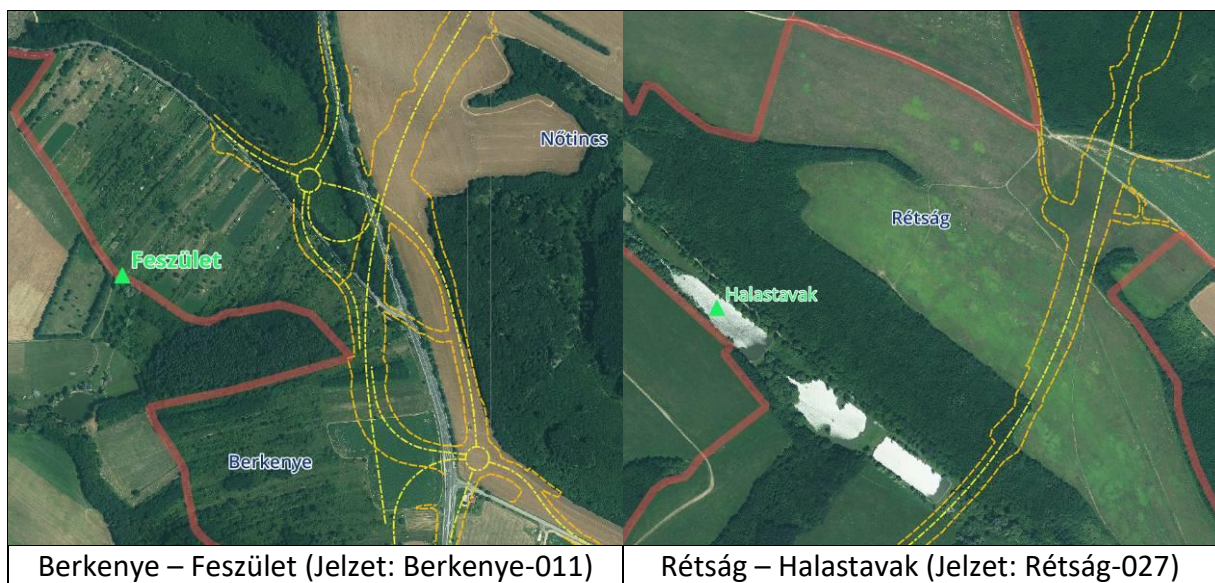
Név:	Nőtincsi-víztározó
Törzskönyvi szám:	11/95/TT/02
Védettségi szint:	helyi jelentőségű
Hatályba lépés éve:	2002
Védetté nyilvánító rendelet:	14/2002. (XII. 14.) önkormányzati rendelet
Kiterjedése:	10 hektár
érintett település:	Nőtincs
Elhelyezkedés:	063/11, 059/2 részben (a tározó felső ÉNY-i részén a Lókos patak befolyása környékén a fa gyalogos híd feletti, mintegy 10 ha-os mocsaras, nádas terület)
A védetté nyilvánító rendelet 2.§-a alapján a védetté nyilvánítás indokai az alábbiak:	

- a) A Lókos pataki víztározó vízminőségének védelme, a mocsaras, nádas terület tisztítóhatásának segítségével,
b) a mocsaras, vizes élőhely és annak gazdag növény és állatvilága védelme - ökológiai folyosó biztosítása,
c) a tározó területén jelenleg élő és a jövőben megtelepedő természetvédelem alatt álló állatfajok élőhelyének fokozott védelme,
d) a halfajok számára ívőhely, halbölcső, halnevelő biztosítása.
3. § (1) A természetvédelmi területen a horgászat tilos.
- (2)¹ A természetvédelmi területen és közvetlen környékén vadászat csak az I. fokú természetvédelmi hatóság engedélyével folytatható. ...

EGYEDI TÁJÉRTÉKEK

A Lechner Tudás-központ Agrárminisztériumtól származó téradat adatszolgáltatása Berkenye és Rétság településekre tartalmaz adatokat az egyedi tájértékekről.

Mindkét település esetében egy-egy egyedi tájérték található a tervezett M2 gyorsforgalmi út fejlesztése érdekében lehatárolt tervezési területen, de a tervezett út területén kívül.

Az adatszolgáltatás nem tartalmazza más, megőrzendő kereszt és más tájérték adatait. Mindeközben az útépitési engedélyezési tervekhez készült környezetvédelmi munkarész több másik egyedi tájértéket azonosít:

„- **4. sz. kereszt (nőtincsi csomópont kialakításnál),**

- 5. sz. gémeskút (az M2 gyorsforgalmi út 58+160 km szelvényétől kb. 210 m-re ÉNy-ra),
- 6. sz. kereszt (12122 j. út és 2 sz. főút csomópontjánál).

A 4. és 6. számú keresztek a 2. számú főút mellett találhatóak és a főúton tervezett nyomvonal korrekciók miatt a beruházás által érintetté válnak, ezért védelmükről és áthelyezésükről gondoskodni kell!”

7. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA

7.1 A TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLETI RENDSZER ELEMEI

A tervezett M2 gyorsforgalmi út az érintett települések külterületén halad, így a település zöldfelületi rendszerének elemei közül erdő- és mezőgazdasági területek, valamint vonalas zöldfelületi elemek (utakat, vízfolyásokat, illetve vízfelületeket kísérő gyepes, illetve fásított zöldsávok, fasorok) érintettek.

A zöldfelületek a jótékony környezeti hatásaik révén hozzájárulnak a környezeti légszennyezés és a zajterhelés csökkentéséhez, jelentős hatásuk van a levegő összetételére, O₂/CO₂ háztartására (O₂-termelés, CO₂-felhasználás), kondíciójára (hőmérséklet, páratartalom, légmozgás, stb.) és ezen keresztül a helyi klímára, az épületek és szűkebb környezetük hőháztartására, energiatakarékos üzemeltetésére. Emellett a zöldfelületeknek, az átgondoltan alakított zöldfelületi rendszernek meghatározó szerepe van a lakosság mentális egészségében, az előnyös település-, illetve utcakép kialakításában.

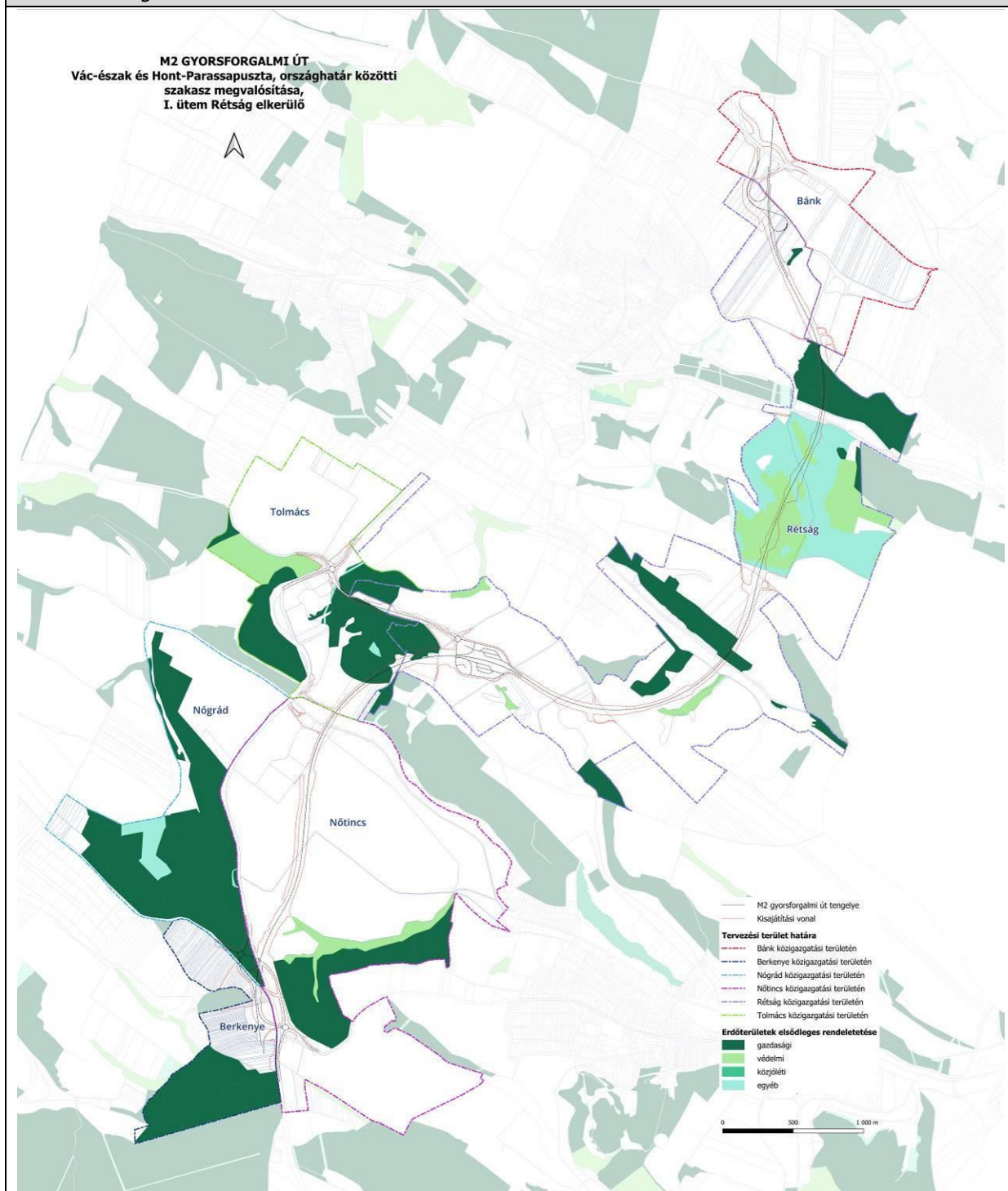
7.1.1. ERDŐTERÜLETEK

A tervezési területen minden település közigazgatási területén érint Országos Erdőállomány Adattárban (OEA) nyilvántartott erdőterületeket, a tervezett gyorsforgalmi út területe egyedül Bánk közigazgatási területén nem vesz igénybe erdőterületet.

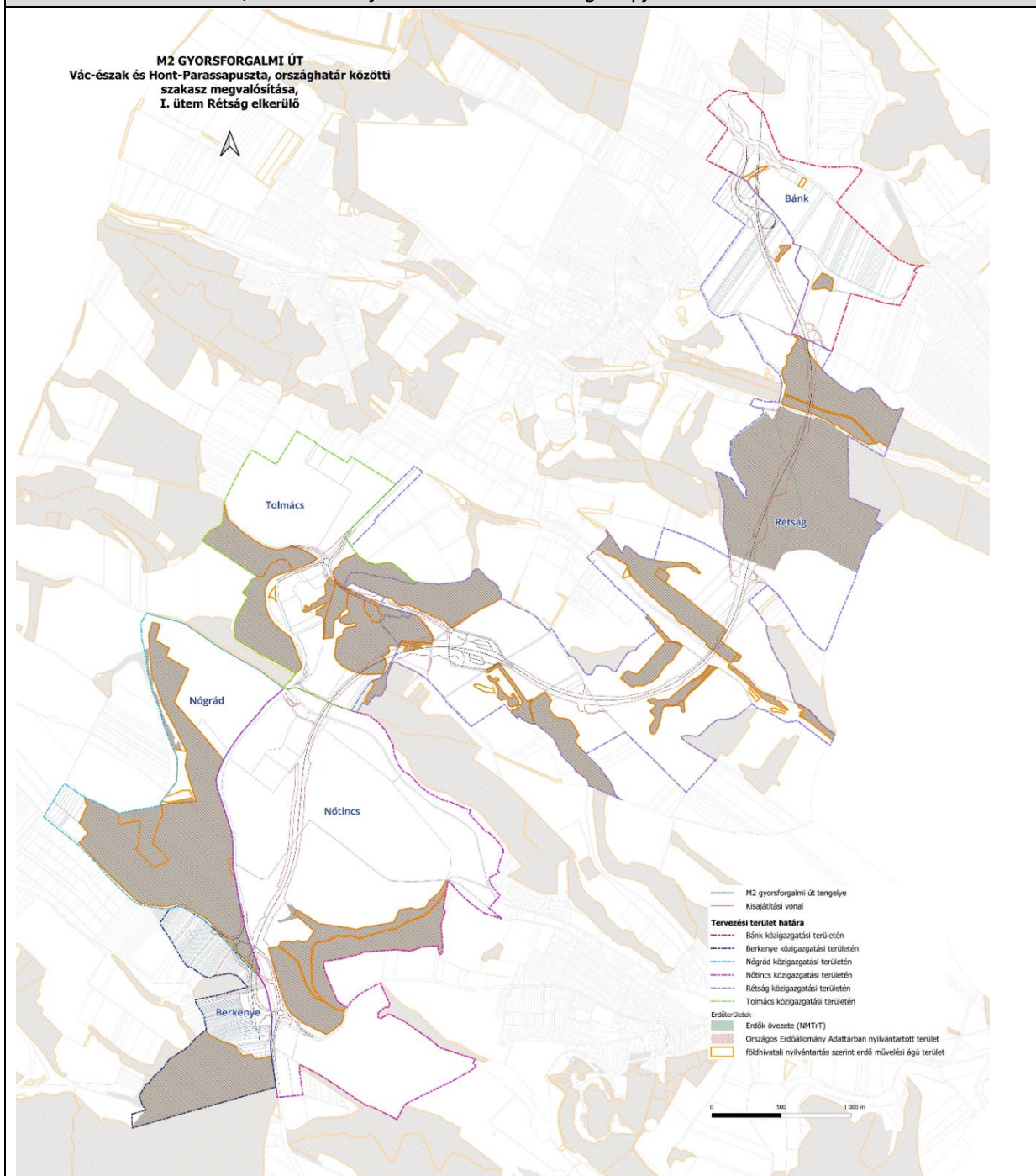
Település	OEA nyilvántartott erdőterület, tervezési terület érintettsége	OEA nyilvántartott erdőterület, tervezett út területének érintettsége
Bánk	X	–
Berkenye	X	X
Nógrád	X	X
Nőtincs	X	X
Rétság	X	X
Tolmács	X	X

Az erdők elsődleges rendeltetését tekintve a tervezett útnyomvonal mentén jellemzően gazdasági erdőterületek húzódnak, kivéve a Rétság középső részén lévő védelmi és egyéb erdőterületeket. A gazdasági és védelmi besorolású erdőterületek a valóságban is erdők, míg az egyéb besorolású erdők nyiladékok és cserjés területek. A nyomvonal menti erdők faállománya változatos: Nógrád és **Nőtincs területén értékesebb kocsánytalan tölgyes-cseres, fekete diós, vörös tölgyes**, míg Rétság területén kevésbé értékes akác, erdei fenyves, elegendes-füzes, elegendes-nemes nyáras. Berkenyén a tervezési területen belüli, az ökológiai hálózat puffertületeként meghatározott erdőben az elegendes gyertyános, kocsánytalan tölgyes uralkodók. A tervezési területtel szomszédos, a tervezett csereerdőkkel határos erdő (08 hrsz) erdei fenyves.

Erdők elsődleges rendeltetése

Erdőterületek az NMTrT, az OEA és a földhivatali művelési ág alapján

Az érintett települések területén a Nógrád Megyei Területrendezési Terv (NmTrT) Erdők övezete, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőterületek és a kapott földhivatali adatszolgáltatás erdő művelési ágba sorolt területeinek ábrázolása alapján a tervezett gyorsforgalmi út tervezési területe, Berkenye vonatkozásában az alábbi megállapítások tehetők: Berkenye területén egy telken (032/20hrs) két erdőtag (4. és 15. számú) helyezkedik el a tervezési területen (10. jelű), az erdészeti nyilvántartás szerint magántulajdon, a Lechner Tudásközpont szerint állami. Művelési ága a földhivatali nyilvántartásban erdő. Rendeltetése gazdasági.

7.1.2. MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK

A tervezési területen a tervezett nyomvonal az alábbiak szerint halad mezőgazdasági tájhasznosítás alatt álló területeken:

- Berkenye területén a kisparcellás (zártkerti) kert és gyümölcs művelésű területeken;
- Nőtincs területén szinte teljes hosszban nagyparcellás szántóföldi művelésű területeken;
- Tolmács területén nagyparcellás szántóföldi művelésű területen;
- Rétság területén mintegy 3 km hosszban nagyparcellás szántóföldi művelésű területeken;
- Bánk területén teljes hosszban nagyparcellás szántóföldi művelésű területeken.

Az ökológiai hálózat szempontjából kedvező gyepgazdálkodás területei (rét, legelő) a tervezési területen kisebb egységekben, sávokban, elsősorban a patak völgyekben helyezkednek el, érintettségük minimális.

7.1.3. VONALAS ZÖLDFELÜLETI ELEMELK

A vízfolyások, vízfelületek és utak menti zöldsávok, fasorok szerepe a zöldfelületi rendszerben igen fontos, mert tagolják és humanizálják a beépített területeket, zöldfelületi kapcsolatot, folytonosságot biztosítanak a zöldfelületek nagyobb területi egységei, a megőrzendő élőhelyek között, ezzel segítve a városi zöldfelületek, ökológia jelentőségű élőhelyek rendszerének fennmaradását.

A tervezési terület 6 települését vizsgálva két jelentősebb vízfelület található: Nőtincsen a helyi jelentőségű védelem alatt álló Nőtincsi-víztározó, illetve Rétságon a pusztaszántói horgásztavak. Mindkét vízfelület partvonalát változó szélességű ligetes (fás-cserjés) növényzav kíséri.

A 6 települést érintő tervezési területet keresztező patakok mentén keskeny, jellemzően gyepes, cserjés zöldsáv húzódik.

7.2. A ZÖLDFELÜLETI ELEMELK A HATÁLYOS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEKBEN

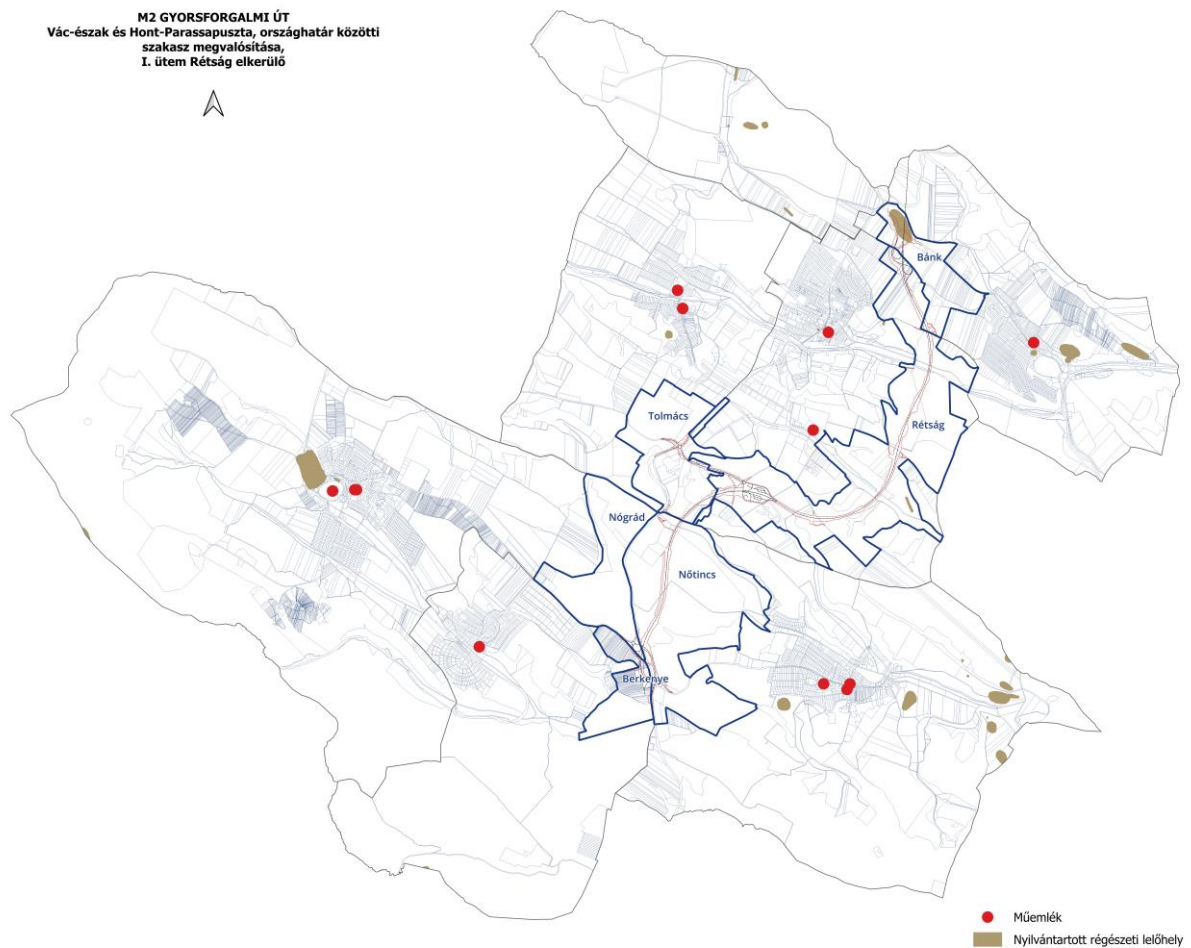
A hatályos településrendezési terv nem jeleníti meg (határolja le övezeti határral) egyértelműen a települési zöldfelületi rendszer részét képező tervezési területrészek (erdőgazdálkodási, mezőgazdasági területek) besorolását, de jelöli az Országos Erdőállomány Adattár szerinti erdőket.

8. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉRTÉKEI

A tervezési terület településeinek az épített örökség a tervezési területtől általában távolabb helyezkednek el. Műemlék a tervezési területen nincs.

A nyomvonal Bánk területén érint régészeti lelőhelyet. Rétságon a tervezési területen, a nyomvonal által nem érintett helyen van ismert, nyilvántartott régészeti örökség.

A gyorsforgalmi út nyomvonal-változatainak tervezésekor 2015-ben Előzetes Régészeti Dokumentációt készített Dr. Kovács Katalin, a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ a Dornyay Béla Múzeum együttműködésével. Ebben a rétsági lelőhely (Rétság, cigány berek, azonosító 87087) a 25., a bánki a 26. (Bánk, Körbejáró, azonosító 72353) sorszámot kapta.

9. JELENLEGI KÖZLEKEDÉS, A TERVEZETT GYORSFORGALMI ÚT ÉS A JÁRULÉKOS FEJLESZTÉSEK RÉSZLETES VIZSGÁLATA

9.1. MEGLÉVŐ KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZAT

MEGLÉVŐ ORSZÁGOS KÖZUTAK

A 6 települést érintő tervezési területen belül az országos közúthálózat elemei a 2. sz. főút, valamint az alábbi, a 2. sz. úthoz csomóponttal csatlakozó bekötőutak:

Nőtincs	2114. j. bekötőút	
Nógrád	12123 j. bekötőút	
Diósjenő	12122 (Tolmács közigazgatási területén)	
Pusztaszántó	21164 j. bekötőút	(tervezési területen kívül, a 2. sz. főút Rétság-dél és Rétság-észak közötti szakaszán csatlakoznak, a fejlesztésben nem érintettek)
Rétság	12121 j. bekötőút	
Bánk	2115 j. bekötőút	

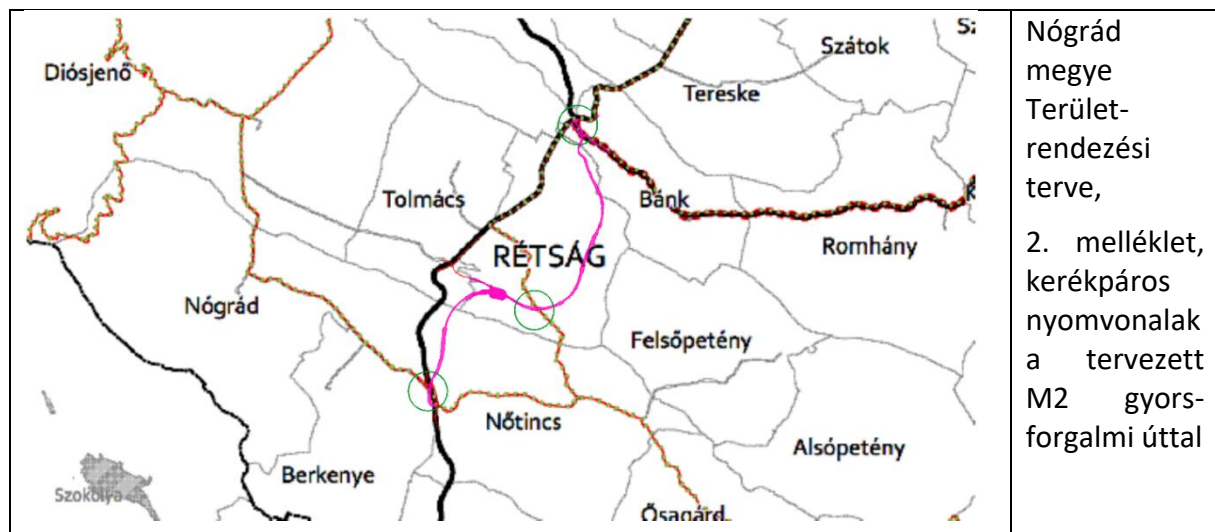
A tervezett fejlesztés vizsgálata az M2 gyorsforgalmi út I. ütem Rétság elkerülő engedélyezési tervének környezetvédelmi összefoglalója (VIKÖTI Mérnök Iroda Kft) alapján készült.

VASÚT

Ma működő vasútvonala és vasútállomása Berkenyének és Nógrádnak van, a vonat ütemesen, óránként Vác és Diósjenő között közlekedik, a menetidő Vácig 35 ill. 40 perc. A Vác–Balassagyarmat-vasútvonal a MÁV 75-ös számú, egyvágányú, nem villamosított mellékvonala.

KERÉKPÁROS HÁLÓZAT

Jelenleg Rétság központjában a Rákóczi úton (2. sz. főút átkelési szakasza, tervezési területen kívül) és a Nőtincsi horgasztó északi oldalán van gyalogos-kerékpáros út egy-egy rövid szakaszon,.

Nógrád megye Területrendezési terve elsősorban a meglévő országos úthálózaton, másodsorban külterületi földutakon térségi kerékpárúthálózatot tervez.

A tervezett térségi úthálózat a tervezési területen belül a Nőtincsi és a Rétság-észak csomópontban találkozik a tervezett csomópontokkal, valamint Rétság közigazgatási területén 1 helyen.

9.2. A TERVEZETT GYORSFORGALMI ÚT ÉS A JÁRULÉKOS FEJLESZTÉSEK RÉSZLETES VIZSGÁLATA

A 9.2. fejezet a az Engedélyezési terv E1 – Környezetvédelem. Környezetvédelmi összefoglaló munkarésze (készítette: VIKÖTI Mérnök Iroda Kft., 2023. április) alapján kerül ismertetésre az alábbiakban.

9.2.1. Forgalmi vizsgálat eredményei

Az úthálózati fejlesztéseket megelőzően Forgalmi vizsgálat készült.

„Az alkalmazott forgalmi modell a Nemzeti Közlekedési Stratégia forgalmi modelljének közúti része, melynek aktualizálása a legfrissebb elérhető közúti keresztmetszeti adatokkal történt. A modellezés báziséve 2022., a tervezett forgalomba helyezés időpontja 2028, az előrebecslés távlati időtávja 2037.

A hálózati modellt az országos közúthálózat térképéből (OKA-50), valamint az Országos Közúti Adatbank (továbbiakban: OKA) a hálózat paramétereit leíró állományából (pl. hossz, azonosítók, pálya és forgalmi adatok) került leképzésre. Az adatállomány a 2021-es évközi állapotot tartalmazza.

A forgalmi ráterhelések a VISUM szoftverrel, egyensúlyi ráterheléssel készültek.

Az országos közúthálózat fejlesztései közül a következőket vettük figyelembe a projekt környezetében.

Figyelembe vett távlati hálózati elemek:

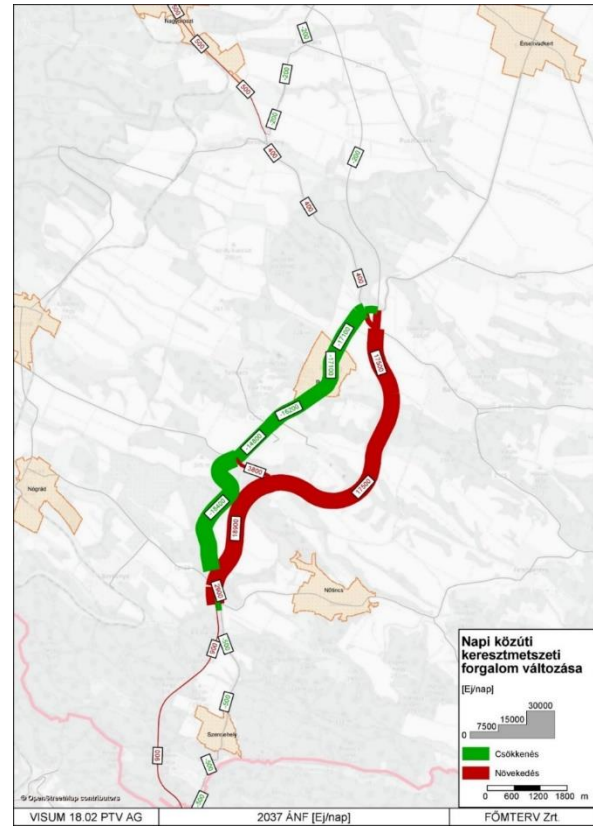
Út neve	Szakasz	Átadási év
M2	26+692 km szelvény félcsomópont	2022
M2	Vác-dél – Vác-észak szakasz fejlesztése	2028
M2	Vác-észak – Nőtincs	2032
M2	Rétság-észak – országhatár	2032
301	M2 – M3	2030

A hatásterületen **figyelembe vettük a Rétsági Ipari Park további fejlesztését, amely jelentősen növeli a térség személy- és teherforgalmát.**

terhelt. A személygépkocsi forgalom és a rövidtávú utazások maradnak a 2 sz. főúton.

A 2 sz. főút, Rétsági szakaszán távlatban a nehézteherforgalom aránya 15% körül alakul. Ezen forgalom közel 80%-a Szlovákia irányába halad tovább, a 22 sz. főút irányába kanyarodók száma csekély, 500 j/nap alatt marad.

eléréséhez, így a teherforgalom közvetlenül tud kapcsolódni az M2-es gyorsforgalmi úthoz.”

9.2.2. A tervezett utak főbb geometriai adatai

„Főpálya

Forgalmi sáv száma: 2x2, szélessége:	3,50 m,
Középső elválasztó sáv szélessége:	3,60 m
A belső biztonsági sáv szélessége:	0,50 m
A külső biztonsági sáv szélessége:	0,50 m
Főpálya kopóréteg szélessége, 2x2 sávossal kialakítás esetén:	8,00 m (oldalanként)
Padka szélessége: 1,50 m, ebből humuszolt:	1,00 m
Korona szélesség: 2x2 sáv esetén:	20,60 m.

Csomóponti ágak

Forgalmi sáv száma: 1, sáv szélessége:	3,50 m + 2,00m=5,50m
A belső biztonsági sáv szélessége:	0,25 m
A külső biztonsági sáv szélessége:	0,25 m
Kopóréteg szélessége:	6,00 m
Padka:	1,00 m
Korona szélesség:	8,00 m.

2 sz. elsőrendű főút

Forgalmi sáv száma: 2 sáv**, szélessége:	3,50m
A külső biztonsági sáv szélessége:	0,25 m
Kopóréteg szélessége:	7,50 m * (14,0 m)
Padka:	2,50 m
Korona szélesség:	12,00 m * (19,0 m)

* Buszöbölpár esetén min 2,75 méterrel szélesebb oldalankénti burkolatszélesség, valamint peron és járda miatt előbbi miatt +1,20 méter, valamint utóbbi esetén +2,00 méter (ezek miatt az érintett részekben a padka szélessége 1,00 méter)

** III., IV. és V. korrekció esetén visszacsatlakozási szelvény környezetében kapaszkodó sávok és kanyarodósávok megtartásra kerültek.

Tervezett utak vonalvezetése

VÍZSZINTES VONALVEZETÉS

Az M2 gyorsforgalmi út helyszínrajzi vonalvezetése a megelőző szakaszhoz igazodóan egyenes vonalvezetéssel kezdődik. A Nőtincsi csomópont környezetében egy jobbos ívvel fordul a pálya, majd a Lókos-pataki tározótól kb. 100 m-re É-ra vezet. **A Lókos-patak völgyét völgyhíddal keresztezi a nyomvonal.** Az 59+000 km szelvény környezetében **a Rétság-déli forgalmi csomópont tervezett, kétoldali egyszerű pihenőhellyel és átkötéssel a 2 sz. főút felé.** A 61+000km szelvény környezetében **völgyhíddal keresztezi a Pusztaszántói-patakot,** illetve délről elkerüli a Pusztaszántói horgásztavak legdélebbi tavát kb. 30 m-rel. Ezt követően a nyomvonal erdős területen vezet keresztül, majd a 63+000 km szelvény térségében **keresztezi völgyhíddal a Jenői-patakot.** Rétság és Bánk között, mezőgazdasági területeken át vezet a nyomvonal. A 64+600 km szelvény környezetében **a Rétság-északi forgalmi csomópont** került kialakításra. A szakasz vége ezt követően a Bánki-patak völgyét egyenes vonalvezetéssel keresztezi, és folytatódik a követő szakaszban, ami szintén **a tervelőzményben szereplő vonalvezetéshez igazodik.**

MAGASSÁGI VONALVEZETÉS

Az M2 gyorsforgalmi út magassági vonalvezetése a megelőző szakaszhoz igazodóan 1,2%-os eséssel kezdődik. A Nőtincsi csomópontban egy domború lekerekítés került kialakításra, összehangolva a helyszínrajzi íves vonalvezetéssel. A domború lekerekítést egy 3 %-os lejtő követi. A Lókos-patak völgyeletét homorú lekerekítéssel keresztezi. A szakasz ezt követően domború lekerekítéssel folytatódik a Rétság – dél csomópont környezetében. A Pusztaszántó völgyeletig ezt követően 2,48 %-os lejtős szakasz következik. Pusztaszántó völgyet homorú lekerekítéssel keresztezi. A nyomvonal ezt követően 3,00 %-os emelkedővel folytatódik, majd egy domború lekerekítés következik. A Jenői-patak keresztezése előtt 4,80 %-os lejtő, majd homorú lekerekítés következik. A Jenői-patak völgyét követően rövid 3,00% emelkedés után domború lekerekítés következik. A Rétság – észak csomópontig tengelysúlymérés érdekében kialakított 0,80%-os hosszesésű lejtő került betervezésre. A folytatásban domború lekerekítés, 2,20%-os lejtés, majd homorú lekerekítés következik a Bánki-patak völgye felett. A tervezési szakasz végén a követő szakaszon kialakított 3 %-os emelkedőhöz csatlakozik.

9.2.3. Műtárgyak

A Rétság elkerülő úti szakaszon az alábbi műtárgyak tervezettek:

Sorszám	Keresztezési pont szelvénye (km sz.)	Megnevezés	Vad-átjáró is?
ACSP2	56+112	Nőtincs csomópont 2 sz. főút korrekció átvezetése pálya felett	nem
A7	56+278	M2 gyorsforgalmi út völgyhíd terepi völgyelet felett	nem
A8	57+855	M2 gyorsforgalmi út völgyhíd Lókos-patak völgye felett	igen
ACSP3	58+948	Rétság-dél csomópont pálya feletti hídja	nem
AF1	60+000	F6000 j. földút keresztező hídja	nem
A10	60+980	völgyhíd a Pusztaszántói-patak völgye felett M2 gyorsforgalmi út 60+980 km szelvényében	nem
AF2	61+600	F6160 j. földút keresztező hídja	nem
A11	62+121	völgyhíd terepi völgyelet felett M2 gyorsforgalmi út 62+121 km szelvényében	nem
A12	62+951	völgyhíd a Jenői-patak völgye és a 76 sz. vv. felett az M2 gyorsforgalmi út 62+950,73 km szelvényében	igen
AF3	63+475	F6350 j. földút keresztező hídja	nem
ACSP4	65+400	létesítendő Rétság-észak csomópont 2115 j. út pálya alatti átvezetés	nem
A13	65+149	völgyhíd az M2 gyorsforgalmi út Bánki-patak völgye, 2115 j. út és a 22 j. út felett az M2 gyorsforgalmi út 65+148,92 km szelvényében	nem

9.2.4. Tervezett csomópontok

A tervezési szakaszon három külön szintű csomópont kerül kialakításra, valamint egy pihenőpár, ami csomóponttal kerül kombinálásra.

Szelvény (km sz.) térsége	Csomópont neve	Kialakítása
56+000	Nőtincsi csomópont	negyed rombusz - negyed lóhere kialakítású csomópont
59+000	Rétság-déli csomópont	negyed rombusz – negyed lóhere csomóponttal kombinált egyszerű pihenőhely
64+400	Rétság-északi csomópont	trombita csomópont*

* II. ütemben, míg első ütemben 2x1 sávossá szűkítve a főpálya forgalmát levezeti a 2 sz. – 22 sz. főutak csomópontjába, onnan haladhatnak tovább (Hont-Parassapuszta) országhatár irányába”

10. KÖZMŰVEK

A közművek a tervezett fejlesztéssel összefüggésben, az (útépítési) Engedélyezési terv E1 – Környezetvédelem. Környezetvédelmi összefoglaló munkarésze (készítette: VIKÖTI Mérnök Iroda Kft., 2023. április) alapján kerülnek ismertetésre az alábbiakban.

A keresztezett közművek adatait a következő táblázat foglalja össze (közműérintettségek):

Km sz.	Közmű neve	Beavatkozás
55+523	vízvezeték	tervezett
55+526	meglévő vízvezeték	kiváltás
55+528	meglévő nagyközépnomású gázvezeték	
55+932	Meglévő optikai földkábel (MT)	kiváltás
56+041	Meglévő optikai földkábel (Sitel)	kiváltás
56+041	Meglévő optikai földkábel (Invitech)	kiváltás
56+106	Meglévő optikai földkábel (MT)	kiváltás
56+141	Meglévő vízvezeték	kiváltás
56+163	Tervezett 0,4kV-os földkábel	tervezett
56+164	Tervezett üzemi hírközlési földkábel	tervezett
56+221	Tervezett optikai földkábel (Sitel)	tervezett
56+221	Tervezett optikai földkábel (Invitech)	tervezett
56+223	Tervezett optikai földkábel (MT)	tervezett
56+225	Tervezett vízvezeték	tervezett
56+433	Tervezett üzemi hírközlési földkábel (FSZ)	tervezett
57+403	Tervezett üzemi hírközlési földkábel (SOS)	tervezett
57+841	Tervezett 20kV-os légvezeték	tervezett
57+861	Meglévő 20kV-os légvezeték	kiváltás
58+930	Tervezett üzemi hírközlési földkábel (VID)	tervezett
58+931	Tervezett 0,4kV-os földkábel	tervezett
58+943	Tervezett közvilágítási földkábel	tervezett
59+219	Tervezett üzemi hírközlési földkábel	tervezett
59+233	Tervezett 0,4kV-os földkábel	tervezett
61+447,8	Barátság I. DN450 kőolajvezeték	megszűnő

Km sz.	Közmű neve	Beavatkozás
61+448,4	Meglévő bányüzemi hírközlő vezeték	
61+454,4	Barátság I DN400 kőolajvezeték	felhagyott
61+473,5	Barátság I DN400 kőolajvezeték	tervezett
62+382,30	villamosenergia távvezeték 120 kV	kiváltás
62+519,4	Meglévő távközlési légkábel	
62+519,4	Meglévő villamosenergia távvezeték 400 kV	
62+957,00	szennyvízvezeték	távlati (más projektben) tervezett
63+012	meglévő nagyközépnnyomású gázvezeték	
63+441,7	meglévő távközlési kábel	
64+524,8	meglévő távközlési légkábel	
64+524,8	meglévő távközlési légkábel	
64+791	vízvezeték	tervezett
64+821,4	meglévő távközlési kábel	
64+822	vízvezeték	megszűnő
65+039,3	villamosenergia távvezeték 120 kV	kiváltás
65+039,3	villamosenergia távvezeték 120 kV	kiváltás
65+051,1	meglévő vízvezeték	
65+361,1	meglévő távközlési kábel	

A táblázatban szereplő szelvények a keresztezett közművek hozzávetőleges helyét mutatják be, melyek a későbbi műszaki tervezés során még pontosodhatnak.

A 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. számú mellékletének 76., 77., 79., 95. és 104. pontja rendelkezik az előzetes vizsgálat köteles közművekről.

A tervezett beruházás által keresztezett közművek tekintetében a kivitelezés során nagyfeszültségű távvezeték, illetve a Barátság I. kőolajvezeték keresztezéséből származó kiváltás tervezett.

Nem érintett az útépítéssel a Tolmácson a tervezett nyomvonalal szomszédos hírközlő torony.

11. KÖRNYEZETVÉDELEM

A tervezett beruházás területét érintő környezeti elemek vizsgálata az Engedélyezési terv E1 – Környezetvédelem. Környezetvédelmi összefoglaló munkarésze (készítette: VIKÖTI Mérnök Iroda Kft., 2023. április) alapján kerül ismertetésre az alábbiakban.

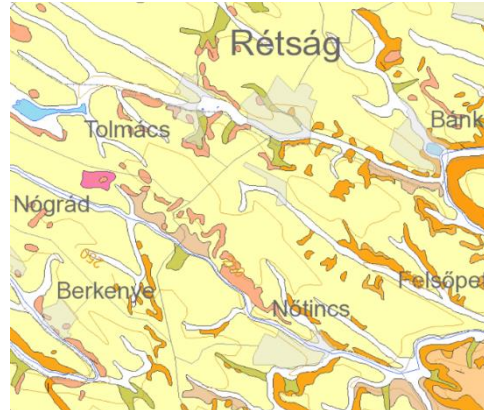
11.1. FÖLD ÉS TALAJ

8.1.1. Földtan, talajadottságok

A nyomvonalat érintő települések közigazgatási területe a Nógrád–Abaúji-medencesor középtáj részét képező Rétsági-medence kistáj területén húzódik. Az északi irányban, az Ipoly-felé nyitott medencedomság a Börzsöny és a Cserhát között helyezkedik el.

A dombhátak között, jellemzően ÉNy-DK-i irányban meredeken bevágódva folynak a kistáj állandó kisvízfolyásai (Lókos-patak, Pusztaszántói-patak, Jenői-patak).

A dombosági területeken agyagos üledékek találhatók, melyet az alacsonyabb térszín felé lösz vált fel.

Forrás: MBFSZ térképek

Az út nyomvonalának tervezési fázisában az altalaj rétegződésének és állapotának feltárása céljából talajfúrásokat végeztek 2015. júliusában a Vác-Rétság közötti nyomvonal szakaszon, melynek alapján az alábbi megállapítások születtek:

- az építéssel leginkább érintett terület dombfelszínén többnyire agyagok települnek;
- a völgytalpakon a felszínhez közel alapozásra kevésbé alkalmas, esetenként puha, szerves, vegyes talajok jellemzőek;
- lejtőállékonysági szempontból kockázatot jelentenek a kedvezőtlen (kifele dőlő) rétegződések, a rétegvizek, valamint a 15°-nál meredekebb agyagos lejtők;
- további kockázatot jelent az oligocén rétegek fedőjében található (lejtő)törmelékes takaró;
- az időszakos vagy állandó vízfolyások meredeken bevágódott völgyeiben a jelentősebb vízmennyiség hirtelen levonulása.

Nógrád Megye Területrendezési Tervéről szóló 3/2020. (III. 12.) önkormányzati rendelet alapján Bánk, Nőtincs, Tolmács és Rétság teljes közigazgatási területe érintett a **földtani veszélyforrás övezetével. Nem érintett Nógrád és Berkenye.** A tervezési területet érintően földtani veszélyforrást jelentő felszínmozgásokkal járó káresemény (csuszamlás, suvadás, csúszás, omlás) nincs nyilvántartva.

A tervezési területet a kapott adatszolgáltatás alapján nem érinti bányászattal érintett terület (bányatelek, illetve megkutatott, nyilvántartott ásványi nyersanyaggal rendelkező terület), illetve alábányászott terület.

11.1.2. Talajállapot

A tervezett nyomvonal által érintett területeken jellemzően barnaföld (Ramann-féle barna erdőtalaj) és agyagbemosódásos barna erdőtalaj talajtípusok fordulnak elő, míg a kisvízfolyások völgytalpain réti talajok jellemzőek.

A tervezési terület nagy részén előforduló barnaföld a közepes termékenységű talajok közé tartozik.

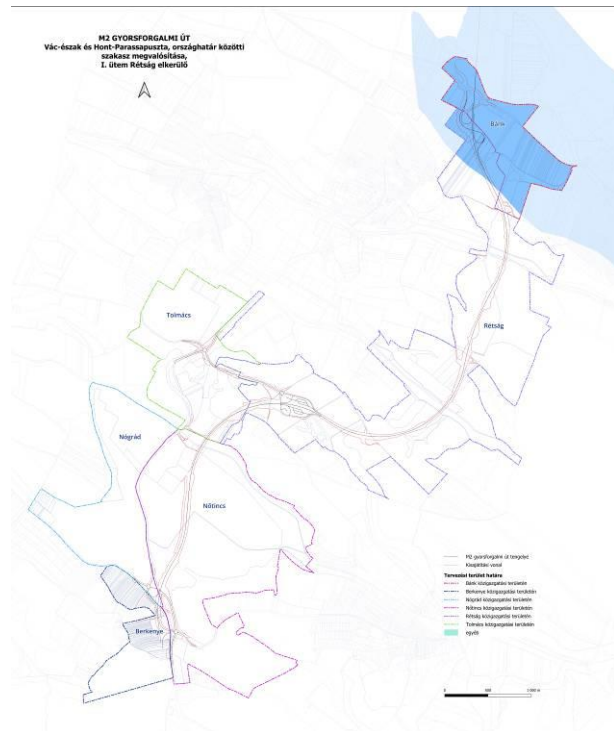
A külterületeken illegálisan lerakott hulladékok potenciálisan veszélyeztetik a talaj és a vizek minőségét.

A külterületi nagyüzemi mezőgazdasági művelésű területeken a növényvédelmi kemikáliák túlzott használata, valamint a műtrágya és szerves trágya nem körültekintő tárolása okozhat talaj- és talajvízszennyezést, továbbá a túlzott tápanyagbevitel a talajok elnitrátosodásához vezethet.

11.2. FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEK

A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályairól szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: **Trtv.**) 19. § (4) bekezdésével összhangban, az Országos Övezeti Terv részét képező vízminőség-védelmi terület övezetbe sorolja a tervezett nyomvonal Rétság és Bánk közigazgatási területén tervezett csomópont és környezetét a mellékelt ábra szerint.

A gyorsforgalmi út tervezési szakaszának északi része érintett a vízminőség-védelmi terület övezetével.

11.2.1. Felszíni vizek

A tervezési terület által érintett települések közigazgatási területe Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervének második felülvizsgálata (későbbiekben: VGT3) beosztása alapján a Duna részvízgyűjtőjének *Ipoly alegységéhez* tartozik, melyen a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság az illetékes.

A tervezett M2 gyorsforgalmi út nyomvonala az alábbi állandó vízfolyásokat érinti:

- Lókos-patak,
- Pusztaszántói-patak,
- Jenői-patak.

A 6települést együttesen érintő tervezési területen az alábbi vízfelületek (tavak) találhatóak:

- Lókos-pataki tározó (Nőtincs) – 40 hektár

A völgyzárógátas tározót az Ipoly legnagyobb magyarországi mellékvizének, a Lókos-pataknak a felduzzasztásával hozták létre. Elsődleges hasznosítási célja az árvízcsúcs-csökkentés, járulékosan pedig öntözővízként és vizes élőhelyként is szolgál, valamint kedvelt horgász hely. Az NMTTrT 1.11. mellékletében mint meglévő 1 millió m³-t meghaladó és 10 millió m³-nél kisebb térfogatú vízkárelhárítási célú tározó szerepel.

- Pusztaszántói-halastavak (Rétság) – 20 hektár

A Pusztaszántói-patakon egymást követően négy tómederből álló halastó rendszert alakítottak ki, mely magántulajdonban van. A vízfelület környezete kapuval lezárt.

A VGT3 alapján a Lókos-patak állapota a hidromorfológiai, fizikai-kémiai elemek szerinti állapotban jó, a kémiai állapota is jó, míg a biológiai elemek szerinti állapota és ökológiai minősítése gyenge. (VGT3, Felszíni víztestek ökológiai minősítése, 6-1. térkép).

A tervezett nyomvonal a VGT3 térképi lapja alapján tápanyag- és nitrátérzékeny területen halad. (Tápanyag- és nitrátérzékeny területek, 2-2. térkép)

A tervezett nyomvonal nem érintett a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 1. melléklet 12. pontjának a) bekezdése értelmében megállapított Duna-folyam nagyvízi medrével, továbbá belvízzel sem veszélyeztetett a dr. Pálfai Imre által készített belvíz-veszélyeztetettség térkép alapján, ugyanakkor villámárvíz védelmi szempontból kiemelkedő kockázatúnak számít.

11.2.2. Felszín alatti vizek

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, valamint a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján az érintett települések mindegyike Felszín alatti víz szempontjából érzékeny területen fekszik.

Magyarország talajvíztérképe alapján a tervezési terület és környezete jellemzően talajvízmentes. A talajvíz a kisvízfolyások mentén 0-2 m mélységben van jelen, távolodva keskeny sávokban előfordulhat 5-10 m, de akár 10-20 m mélységben is.

A tervezett nyomvonal ivóvízbázis védőövezetét nem érint.

11.3. LEVEGŐTISZTASÁG ÉS VÉDELME

A levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet és a légszennyezettségi határértékekről, valamint a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet az ország egyes területeit az adottságaiktól függően más-más légszennyezettségi zónába sorolja. A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet meghatározása szerint az érintett települések területe az ország légszennyezettség szempontjából az ún. „10. Az ország többi területe” légszennyezettségi zónába tartozik.

A települések területén nincs telepített légszennyezettség-mérő állomás, így a levegő aktuális állapotára vonatkozóan mért NO, NO₂, NO_x, SO₂, CO, O₃, PM₁₀, BTEX értékek nem állnak rendelkezésre.

A térség levegőminőségi állapotát, szennyezettségét a regionális háttérszennyezettség, valamint a térségben található légszennyező források együttes hatása alakítja ki, jelentősen befolyásolják az aktuális meteorológiai viszonyok, a domborzat és a növényborítottság is.

A levegő minőségét magán a tervezési területen elsősorban a szezonálisan jelentkező mezőgazdasági tevékenység befolyásolja, melyre jelentős hatással van a környezetében haladó 2. számú főút közlekedési terhelése, valamint az érintett településeken a lakossági fűtésből származó terhelés.

A szántóföldi művelés során – elsősorban a talajművelési és betakarítási munkálatok alkalmával – jelentős mennyiségű por kerülhet a levegőbe, különösen akkor, ha száraz a talaj. Szeles időben a levegőbe került finomabb részecskék nagy távolságokra is eljuthatnak, megnövelve a környezetükbe jutó por mennyiségét.

A 2. számú elsőrendű főút kulcsfontosságú szerepű helyi és térségi szinten mind a személy-, mind a tehergépjármű-forgalom tekintetében. Ebből adódóan jelentős a nyomvonala mentén a közlekedésből eredő légszennyező hatás. A levegőterhelés mértékét a forgalmon túl nagymértékben befolyásolja a gépjárműpark összetétele és állapota.

A fűtés a lakó- és a gazdasági területeken is döntően egyedi földgázüzemű berendezésekkel biztosított, mégis az elmúlt években gazdasági okokból a lakóterületeken egyre többen térnek vissza a hagyományos (fa, szén és vegyes) fűtési módokhoz, melyek a környezeti kibocsátásaik miatt a környezet állapota szempontjából kedvezőtlenebbek.

Mindezeket figyelembe véve az engedélyezési tervben foglaltak alapján a fejlesztés teljes területét nézve, a jelenlegi levegőminőség a zónabesorolás és mérőállomások alapján országos viszonylatban kevésbé kedvezőnek tekinthető.

11.4. ZAJ- ÉS REZGÉSTERHELÉS

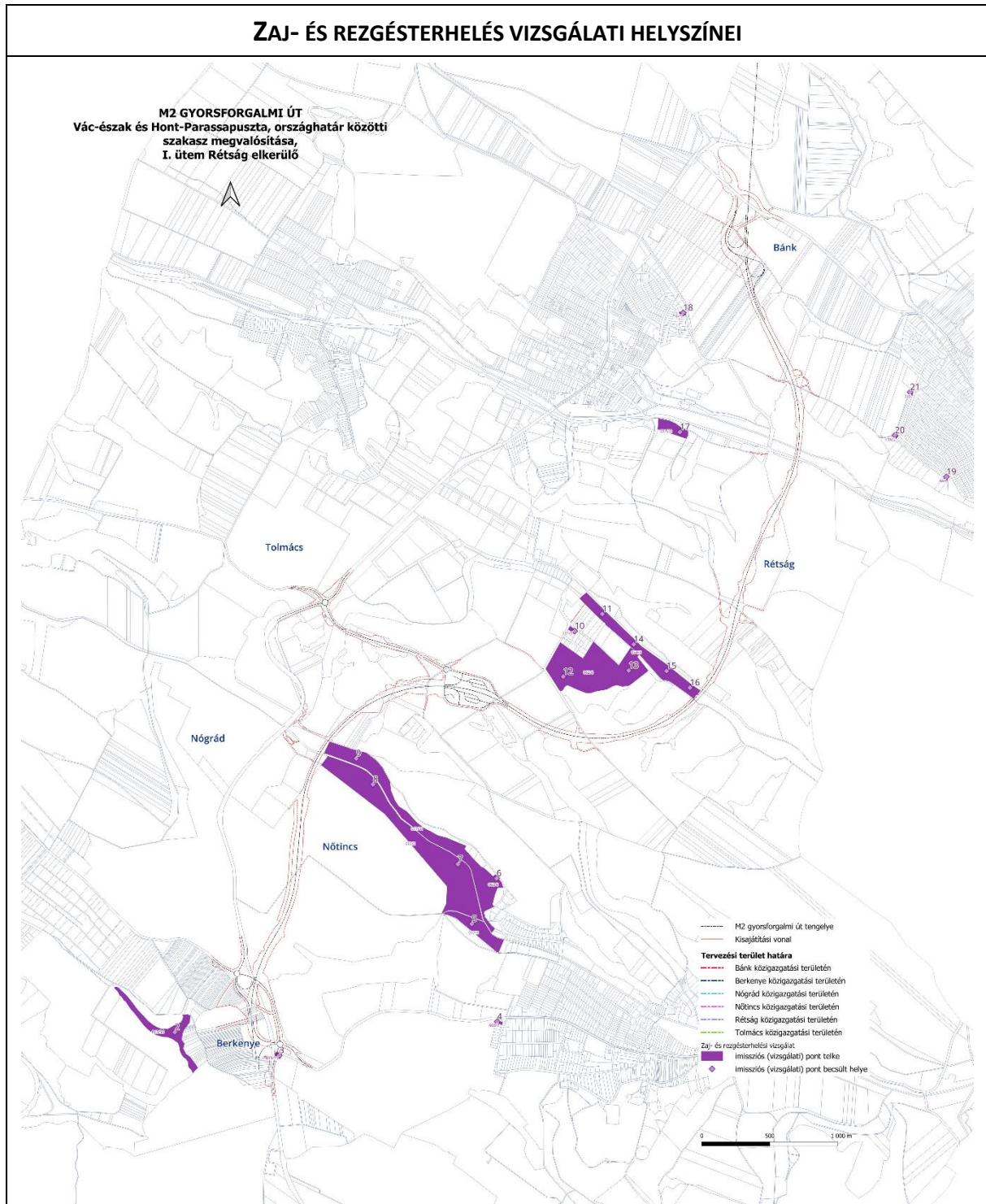
A települési környezeti zajvédelem követelményeit a zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet és a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet (továbbiakban: ZHR) előírásai határozzák meg.

A települések külön zajvédelmi rendelettel nem rendelkeznek, de a Helyi Építési Szabályzat fogalmaz meg zajvédelmi előírásokat, illetve – Rétság közigazgatási területét kivéve – a gazdasági területen folytatott tevékenységből származó zaj megengedett nappali és éjszakai határértékét illetően szigorításokat.

A tervezett M2 gyorsforgalmi út nyomvonala a 2 sz. elsőrendű főúttól keletre halad, azzal közel párhuzamosan, a települések belterületének elkerülésével, a lakóterületektől 1-1,5 km-nyi távolságban. A tervezett nyomvonal környezetében jellemzően mezőgazdasági és erdőterületek, illetve vízgazdálkodási besorolású területek helyezkednek el. Védendő létesítmény nem található 500 méteres körzetben. A legközelebbi – jelenleg még nem beépített – lakóterület Rétság-Pusztaszántónál a nyomvonaltól 500 méterre található. Bánk közigazgatási területén a délnyugati részen kijelölt üdülőterület legközelebbi pontja 550 méterre található a nyomvonaltól.

Jogsabályi keretek között nézve a rekreációs célokat szolgáló horgásztavak nem számítanak zajtól védendő területnek.

Az engedélyezési terv készítése során a zaj- és rezgésvédelmi vizsgálatokhoz emisszió számítások és 3D-s számítógépes zajterjedési modell készült. A tervezési területen 21 helyszínen, 26 imissziós (vizsgálati) pont került kijelölésre a vizsgálat során. Ennek eredményeképpen megállapítható, hogy a térségben a zajterhelés legjelentősebb forrása a közúti közlekedés, a jelenlegi zajhelyzetet a 2. sz. főút forgalma határozza meg. A települések átkelési szakaszai mentén végig határérték feletti a terhelés. A tervezett nyomvonal mentén jellemzően nincsenek jelenleg zajforrások.

BERKENYE KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK MÓDOSÍTÁSA
A TERVEZETT M2 GYORSFORGALMI ÚT UN. RÉTSÁG ELKERÜLŐ SZAKASZA TERÜLETÉN
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT ÉS ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT 2023. AUGUSZTUS

MODELLEZETT ZAJTERHELÉSI EREDMÉNYEK											
Imissziós pont		Közlekedéstől származó zajterhelés (LAM,kö') [dB]									
Sorszám	Megnevezés	Határérték		Jelenlegi állapot		Távlati állapotok					
						Referenciaállapot		Eredő zajterhelés		M2 gyf. út zajterhelése	
		Zajterhelés		Zajterhelés		Zajterhelés		Zajterhelés			
		Nappal	Éjjel	Nappal	Éjjel	Nappal	Éjjel	Nappal	Éjjel	Nappal	Éjjel
1	Berkenye - 299/13 - em	65	55	42,0	38,8	43,7	40,4	43,9	40,6	40,5	37,2
1	Berkenye - 299/13 - fsz	65	55	41,8	38,6	43,5	40,2	43,7	40,4	40,4	37,1
2	Berkenye - horgásztó - 013/56 - fsz	.*	.*	44,3	41,1	45,8	42,5	48,0	44,7	45,5	42,3
3	Nőtincs - bolt - 043/25 - fsz	75	.*	63,1	59,9	64,3	61,1	60,7	57,2	55,5	52,3
4	Nőtincs - 603/2 - em	65	55	54,0	50,9	55,1	51,5	55,2	51,6	42,6	39,3
4	Nőtincs - 603/2 - fsz	65	55	52,1	48,9	53,2	49,6	53,3	49,7	42,4	39,2
5	Nőtincs - horgásztó - 057/8 - fsz	.*	.*	42,8	39,6	44,0	40,8	46,4	43,2	45,6	42,3
6	Nőtincs - horgásztó - 063/6 - fsz	.*	.*	41,2	38,0	42,4	39,2	44,6	41,4	43,7	40,4
7	Nőtincs - horgásztó - 059/2 - fsz	.*	.*	43,2	40,0	44,3	41,2	47,3	44,0	46,7	43,4
8	Nőtincs - horgásztó - 059/2 - fsz	.*	.*	46,3	43,1	47,4	44,3	52,0	48,8	51,8	48,5
9	Nőtincs - horgásztó - 063/11 - fsz	.*	.*	50,2	47,0	51,3	48,2	54,9	51,6	54,6	51,3
10	Rétság - 931/5 - em	65	55	35,3	32,1	36,8	33,8	46,6	43,4	46,3	43,1
10	Rétság - 931/5 - fsz	65	55	32,8	29,5	34,1	31,0	46,0	42,8	45,9	42,7
11	Rétság - horgásztó - 054/5 - fsz	.*	.*	40,3	37,1	41,8	38,8	46,6	43,5	46,0	42,8

BERKENYE KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK MÓDOSÍTÁSA
A TERVEZETT M2 GYORSFORGALMI ÚT UN. RÉTSÁG ELKERÜLŐ SZAKASZA TERÜLETÉN
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT ÉS ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT **2023. AUGUSZTUS**

Imissziós pont		Közlekedéstől származó zajterhelés (LAM,kö') [dB]									
Sorszám	Megnevezés	Határérték		Jelenlegi állapot		Távlati állapotok					
						Referenciaállapot		Eredő zajterhelés		M2 gyf. út zajterhelése	
		Nappal	Éjjel	Nappal	Éjjel	Nappal	Éjjel	Nappal	Éjjel	Nappal	Éjjel
12	Rétság - lakoterület - 062/8 - fsz	65	55	38,0	34,8	39,3	36,3	51,3	48,1	51,1	47,9
13	Rétság - lakoterület - 062/8 - fsz	65	55	38,3	35,1	39,7	36,6	52,1	48,9	52,0	48,8
14	Rétság - horgásztó - 054/5 - fsz	_*	_*	38,8	35,6	40,2	37,1	50,7	47,5	50,5	47,3
15	Rétság - horgásztó - 054/5 - fsz	_*	_*	38,0	34,7	39,3	36,2	55,0	51,8	54,9	51,7
16	Rétság - horgásztó - 054/5 - fsz	_*	_*	37,1	33,9	38,5	35,4	55,7	52,5	55,7	52,5
17	Rétság - 021/10 - em	65	55	39,8	36,6	41,2	38,1	46,9	43,7	46,5	43,3
17	Rétság - 021/10 - fsz	65	55	37,9	34,7	39,3	36,2	46,7	43,5	46,3	43,1
18	Rétság - 645 - em	65	55	44,8	41,7	46,2	43,1	46,4	43,2	44,9	41,7
18	Rétság - 645 - fsz	65	55	42,8	39,6	44,1	41,0	44,2	41,0	42,6	39,4
19	Bánk - üdülőterület - 664 - fsz	60	50	38,0	34,7	39,4	36,1	45,1	41,9	44,1	40,9
20	Bánk - üdülőterület - 916/2 - fsz	60	50	39,9	36,6	41,2	38,0	49,0	45,8	48,4	45,2
21	Bánk - üdülőterület - 935 - fsz	60	50	41,7	38,4	43,1	39,8	46,5	43,2	44,1	40,9

11.5. HULLADÉKKEZELÉS

A tervezett M2 gyorsforgalmi út nyomvonalát érintő településeken a települési szilárd hulladékok szervezett gyűjtése és elszállítása teljeskörűen megoldott. A tervezési területet érintően a hulladékgazdálkodás vizsgálata nem releváns.

III. ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT

1. JAVASOLT TELEPÜLÉSSZERKEZET, TERÜLETFELHASZNÁLÁSI RENDSZER

A településszerkezeti tervet módosító határozat mellékletei:

1. melléklet: tervlap, a tervezési területre vonatkozóan
2. melléklet: LEÍRÁS
3. melléklet: A TERVEZETT TELEPÜLÉSSZERKEZET JAVASOLT MÓDOSÍTÁSA, A VÁLTOZÁSSAL ÉRINTETT TERÜLETEK ÖSSZEFOGLALÓJA
4. melléklet RÉTSÁG VÁROS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVE ÉS A MÓDOSÍTÁSOK ÖSSZHANGJA A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL

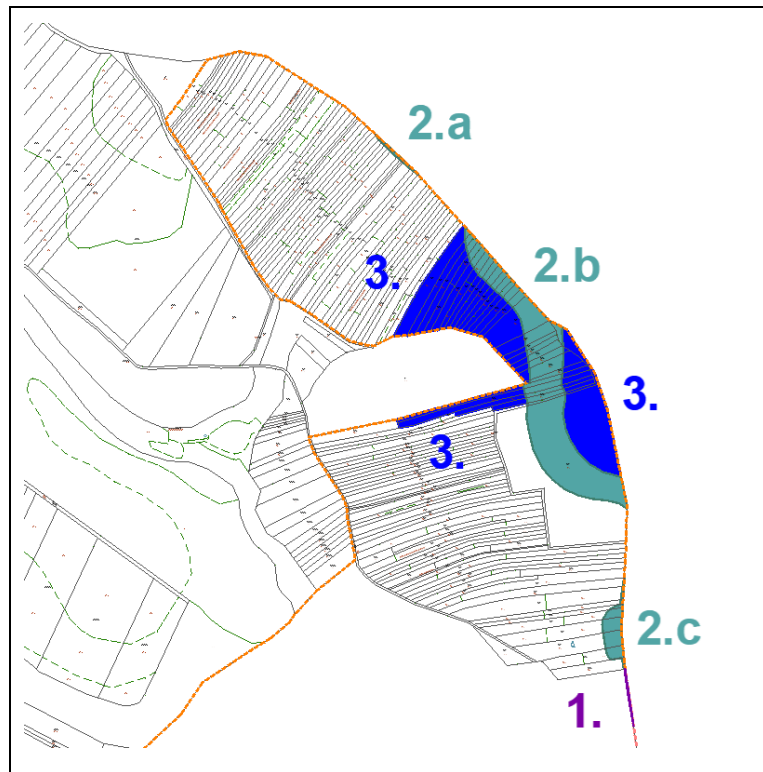
1.1. TERVEZETT TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZÁSOK

A településszerkezeti terv tervezett változásai a 3. mellékletében kerültek lehatárolásra, és pontokba szedve bemutatásra (hatályos és megváltozó területhasználat, a javasolt módosítás indoklása).

A településszerkezeti terv módosítása az országos úthálózat fejlesztése miatt vált szükségessé. A gyorsforgalmi út, a Nőtinci csomópont és a meglévő országos 12123. sz út korrekciói és a településszerkezeti tervben útterület lettek:

1. erdőterületből,
2. mezőgazdasági területből

Az útépítéshez kapcsolódóan az útterületen kívül a hatályos tervhez képest megváltozó terület a csereerdősítésre kijelölt tervezett véderdő (3. módosítás) területe, ez mezőgazdasági területek területfelhasználásának változásával jár.

A biológiai aktivitásértékekkel nem számolunk, mert új beépítésre szánt terület nem kerül kijelölésre.

1.2. SZERKEZET MEGHATÁROZÓ NYOMVONALAS ÉS TAGOLÓ ELEMEL, VÉDŐTÁVOLSÁGOK

1.2.1. Szerkezetalkotó és tagoló közlekedési elemek és védőtávolságaik

Tervezett úthálózati elem a gyorsforgalmi út, valamint a Nőtincsi csomópontozoz kapcsolódóan a 2. sz. főút nyomvonalkorrekciója is.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (továbbiakban OTÉK, mivel a településrendezési eszközök 2012. előtt készültek, a 2012. 08. 06-i állapotát kell figyelembe venni, un. régi OTÉK) 36. § (6) bekezdés szerint „az országos közút mellett nem jelölhető ki beépítésre szánt terület – a gazdasági területek és a 24. § (3) bekezdés 8., 10. és 13. pontja szerinti területek kivételével – az út tengelyétől számított

a) gyorsforgalmi út esetében – amennyiben kormányrendelet másként nem rendelkezik – 250-250 m széles területen,

b) főút esetében 50-50 m széles területen.

(7) Az országos közút mellett nem sorolható egészségügyi-szociális, turisztikai erdő területbe az út tengelyétől számított

a) gyorsforgalmi út esetében 100-100 m széles terület,

b) főút esetében 50-50 m széles terület.”

Berkenyén sem beépítésre szánt terület, sem egészségügyi-szociális, turisztikai erdő terület nincs kijelölve a tervezett gyorsforgalmi út környezetében.

1.2.2. Tervezett kerékpárutak

A NmTrT térszerkezeti tervlapja és az 1.6. melléklete a tervezési terület mentén, Nógrád közigazgatási területén a 12123 j. bekötőúton jelöl egy 11. Diósjenő – Nógrád – Nőtincs – Ósagárd – Keszeg – Nézsza – Galgaguta – Bercel [Ordaspusztá] – Bér kerékpárutat, érintve a Nőtincsi csomópontot is. A kerékpárút nem épült ki, a gyorsforgalmi út csomópontjához tartozó úttervek nem számolnak kerékpárúttal. A településrendezési tervek módosítása során a tervezett térségi kerékpárútvonalakat jelöljük.

1.2.3. Szerkezetet meghatározó, tagoló egyéb nyomvonalas elemek

A NmTrT térszerkezeti tervlapján és 1. mellékletében jelölt országos és regionális földgázelosztó vezetékeket mind a településszerkezeti terv, mind a szabályozási terv feltünteti, mint tájékoztató elem. Szükség esetén kiváltásukról később gondoskodnak.

1.3. VÉDELMEK

A településszerkezeti tervlapon feltüntetésre kerül a más jogszabállyal szabályozott elemként az ökológiai hálózat pufferterrülete, a tájképvédelmi terület, az ezekre vonatkozó szabályokat a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény állapítja meg. Az országos Erőállomány Adattár szerinti erdőkre az erdőtörvény állapítja meg a szabályokat.

1.4. A TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZÁSOK TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEINEK BEMUTATÁSA

A módosuló településszerkezeti terv a területfelhasználást és az egyes térségi övezeteket illetően összhangban van a területrendezési tervekkel. Ennek igazolása a településszerkezeti terv módosításáról szóló határozat 4. melléklete.

Nógrád megye Területrendezési Tervében (a továbbiakban NmTrT) az M2 gyorsforgalmi út tervezett elemként szerepel, az útépitési engedélyezési terv szerinti nyomvonal Berkenye területén nem tér el.

Az útépitési engedélyezési tervek alapján készül Berkenye, Nógrád, Nőtincs, Rétság, Tolmács és Bánk településrendezési eszközeinek módosítása úgy, hogy a települések határán a folyamatos kapcsolódás biztosított legyen.

2. SZABÁLYOZÁSI KONCEPCIÓ

A szabályozás célja az országos úthálózat tervezett elemeinek integrálása a településrendezési eszközökbe. A szabályozási terv úgy módosul, hogy a módosuló településszerkezeti tervvel összhangban legyen.

Külön színnel jelöltek, mint szerkezetet meghatározó utak területe, a tervezett úthálózati elemek és a meglévő országos utak területei, és külön színnel lehatároltak a helyi közutak, kiszolgáló utak területei. Utóbbiak közül az új közutakat általában földútként fogják kialakítani, és kezeljük a helyi önkormányzat lesz.

A HÉSZ 25. § (3) bekezdés rendelkezését, miszerint „A közlekedési utak mentén a gyalogos forgalom céljára – ahol még nincs – a járdát ki kell építeni legalább egyoldalon. A járdák kiépítésére az utak szabályozási szélességén belül a hely biztosított” nyilvánvalóan nem kell alkalmazni a szabályozási tervet módosító melléklet területi hatályán belül, mivel ott csak a tervezett gyorsforgalmi út és néhány, termőföldek és erdők megközelítésére használt út területe van.

Az újonnan kijelölt védelmi, védő és védett erdők övezetét kell beiktatni a HÉSZ 29. § (2) bekezdésének a védelmi erdőkre vonatkozó kiegészítésével: „Az erdőterület az erdő rendeltetése szerint *védelmi*, gazdasági egészségügyi-, szociális, turisztikai rendeltetésű lehet.” Valamint, mivel a hatályos HÉSZ-ben és szabályozási terven nincs védelmi erdő, ennek a jelöléséről a szabályozási terven, „Ev” rendelkezni kell.

A mezőgazdasági területeken a HÉSZ 32 § (4) bekezdés szerint el lehet helyezni lakóépületet, szőlő, gyümölcsös és kert művelési ág esetén 3000 m², egyéb művelési ág esetén 6000 m² telekterület felett. Nem volna azonban szerencsés, ha a csomóponti ághoz túl közel, illetve a későbbiekben megvalósuló gyorsforgalmi út területén, vagy ahhoz közel lakóház épülne, ezért a tengelytől számított 250 m széles sáv a lakásépítés szempontjából tilalom alá kerül.

A mezőgazdasági területek M jelölésűek, a rájuk vonatkozó szabályok a fenteken kívül a Helyi Építési Szabályzatban nem változnak.

A 032/20 hrsz telek erdőterületén, még ha az erdészeti nyilvántartás szerint elsődleges rendeltetése gazdasági is, tekintettel az értékes, őshonos fafajokra, helyenként a természetes állapotra, és az ökológiai hálózati lefedettségre, véderdő övezet is alkalmazásra kerül.

Az új út védelme érdekében és a csereerdősítés kötelezettsége miatt a csomópontban, meglévő erdőterülethez kapcsolódóan kijelölt, tervezett erdőterületek szintén védelmi erdők lesznek.

A szabályozási tervlapon is feltüntetésre kerül a más jogszabállyal szabályozott elemként az ökológiai folyosó, a tájképvédelmi terület, az ezekre vonatkozó szabályokat a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény állapítja meg, valamint az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdők területeit, amire a helyi építési szabályzaton kívül az Erdőtörvény is vonatkozik.

3. TÁJRENDEZÉSI JAVASLAT

A településrendezési eszközök jelen készítése során tett módosítási javaslatok a tervezett M2 gyorsforgalmi út nyomvonalának kijelölése mellett a tájszerkezet megőrzését, a táji- és természeti értékek, valamint a tájkép védelmét szolgálják.

A tájrendezési javaslatok jellemzően az útépitési engedélyezési terv Környezetvédelmi munkarésze alapján kerülnek ismertetésre az alábbiakban.

Jelen tervmódosítás során az M2 gyorsforgalmi út Rétság elkerülő úti szakasza kerül kijelölésre az 55+400 km szelvénytől a 65+494,8 km szelvényig mintegy 10 km hosszban. A tervezett útpálya a terepfelszínhez képest igen változatos magasságokban halad. Az erősen és közepesen tagolt felszín miatt az útpálya akár 8-10 m mély bevágásokban, valamint 7-12 m magas töltéseken vezet. A tervezési szakaszon 3 db külön szintű csomópont és 6 db völgyhíd tervezett, melyek közül 2 vadátjáró funkciót is betölt.

3.1. TÁJHASZNÁLAT, TÁJSZERKEZET, TÁJKÉP

A tervezett út új elemként jelenik meg a tájban, s mint vonalas művi elem jelentős beavatkozást eredményez a tájhasználatban, tájszerkezetben, illetve a változatos magassági vonalvezetése és a kialakításához szükséges műszaki megoldások által létrejövő művi elemek miatt a tájképre is, valamint részleges elválasztó szerepe által hatással lesz a táj ökológiai kapcsolatainak működésére. Így tájvédelmi szempontból kiemelten fontos a gyorsforgalmi út és kapcsolódó létesítményeinek tájbaillesztése, a változó tájhasználat következtében megszűnő biológiailag aktív felületek pótlása megfelelő növénytelepítéssel, illetve az ökológiai kapcsolatok folytonosságának biztosítása.

A tájkép védelmét és az ökológiai kapcsolatok fenntartását szolgálják az alábbi javaslatok:

- alacsony hajlásszögű (enyhe lejtésű) rézsűk kialakítása;
- esztétikai, védelmi célú és ökológiai kiegyenlítő növénytelepítés csoportos, ligetes, többszintes kiültetési formában a tájrészletnek megfelelő, de változatos, az út menti területek sajátos élőhelyi adottságait figyelembe vevő fajösszetétel alkalmazásával;

- vadátjárók (Lókos-patak, Jenői-patak), kisémlős átjárók, békaátjárók a vadon élő állatok úton való átjutásának biztosítása érdekében kétoldali vizuálisan rávezető fa- és cserjesorokkal az érintett élőhelyekre jellemző fajokkal;
- a vizes élőhelyek védelme érdekében a természetközeli állapotú vízfolyások természetes és természetközeli állapotú partjainak megőrzése;
- a kivitelezés során hátramaradó rombolt felszínek rehabilitációja a kisajátítási határon belül, illetve az építkezés során igénybe vett egyéb munkaterületeken, az építkezés előtti területhasználat és ökológiai adottság alap feltételeinek biztosításával;
- a kivitelezést követően elvégzett tereprendezés és növénytelepítés elvégzése utáni 1-3 éven keresztül a rehabilitált terület, illetve az azon megjelenő növényállomány utógondozása (elsősorban a megjelenő gyom- és invazív fajok kézi úton történő irtása).

A tervezett beruházás jellemzően mezőgazdasági területek, illetve erdőterületként jelölt területek más célú igénybevételével valósíthatók meg. A módosítás során a kisajátítási vonalon belül lévő **mezőgazdasági terület**, illetve **erdőterület** területfelhasználású és övezeti besorolású területek **közúti közlekedési terület** területfelhasználásba és övezetbe kerülnek átsorolásra a tervezett területhasználatnak megfelelően.

A módosítás során a kisajátítási vonalon belül közúti közlekedési terület területfelhasználásba és övezetbe más településeken átsorolt hatályos tervek szerinti erdőterületek kompenzálása céljából erdőterületek kerülnek kijelölésre (csereerdők) a Zöldfelületi javaslat fejezetben foglaltaknak megfelelően. Ezek az erdőterületek a projekt során más települések (Nógrád, Rétság) közigazgatási területén megszűnő erdőket hivatottak pótolni.

3.2. TÁJ- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM

Táj- és természetvédelmi szempontból a tervezési területet az alábbi védett, védendő táji-természeti értékek, területek érintik.

A tervezési terület foltokban – az összefüggő, nagy kiterjedésű hegy- és dombvidéki erdőterületeken (Berkenye, Nógrád, Tolmács, Rétság), valamint a kisvízfolyások (Lókos-patak, Pusztaszántói-patak, Jenői-patak) völgyeiben és környezetükben – a Trtv 3. sz. melléklete alapján ábrázolt **tájképvédelmi terület** övezetével.

Az övezetben a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.

Táj- és természetvédelmi, valamint környezetvédelmi szempontok miatt kiemelt figyelmet kell fordítani az út menti növénytelepítésre, amely a tájbaillesztés hangsúlyos eszköze.

Az ökológia hálózat lehatárolása a Lechner Központ Agrárminisztériumtól származó téradat adatszolgáltatása alapján történt. A tervezési terület az ökológiai hálózat ökológiai folyosó és puffertérület övezetével érintett. A tervezett út nyomvonala a patak völgyekben, illetve csomópontok mellett érinti az ökológiai folyosó besorolású területeket öt rövid szakaszon, míg a puffertérületet Berkenye erdőterületét egy kis területen, Rétság közigazgatási területén egy hosszú szakaszon. Az ökológiai hálózattal érintett területeken az útépitési engedélyezési tervhez készített botanikai felmérések alapján védett növényfaj nem fordul elő, és a terület élőhelyi állapota alapján a jövőben sem várható.

Az 57+800 – 58+100 km szelvények térségében az út kisajátítási területe érinti a Nőtincsi-víztározó helyi jelentőségű természetvédelmi terület északnyugati részét, de magát a víztározó tó felületét és vízpartját azonban nem.

A tervezett gyorsforgalmi út magaslati vezetése, azaz völgyhíd kialakítása élőhelyvédelmi szempontból kedvezőbb, mint a terepszinten történő vezetés, mivel így az ökológiai kapcsolatok folytonossága jobban biztosított, mint a terepszinten történő nyomvonal kialakítás esetén.

A tervezési területen lévő „ex lege” forrásokot a tervezett nyomvonal nem érinti, a legközelebbi (Vereszlin 2. - Nőtincs) távolsága az út tengelyétől mérve mintegy 170 m.

A tervezési terület **nem érint európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területet (Natura 2000 hálózat), országos jelentőségű védett természeti terület és értéket, „ex lege” védett barlangot, földvárat, kunhalmot, szikes tavat, lápot, víznyelőt, helyi jelentőségű védett természeti emléket, egyedi tájértéket.**

3.3. BIOLÓGIAI AKTIVITÁSÉRTÉK VÁLTOZÁSA

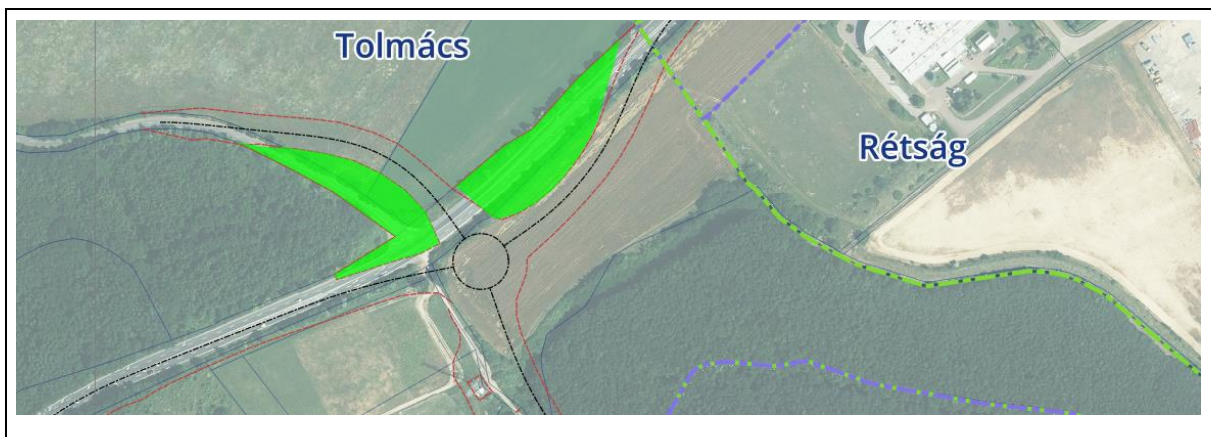
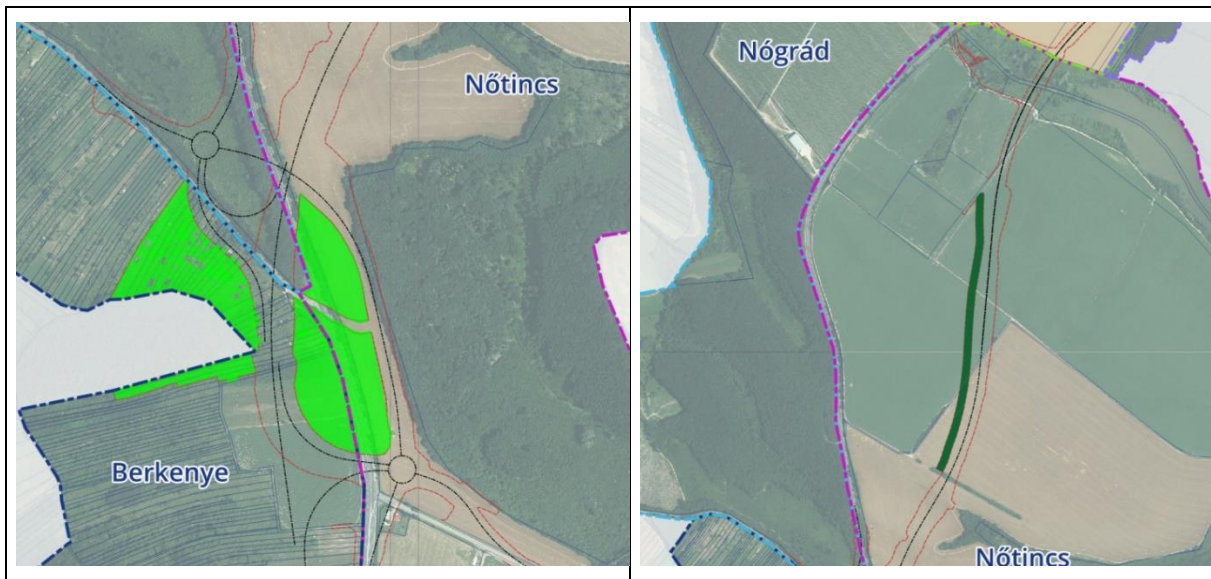
A tervmódosítás során nem történik (egy hektár területet meghaladó) új beépítésre szánt terület kijelölés, így nem szükséges a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet előírásai szerinti biológiai aktivitásérték szinten tartásának igazolása.

4. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER FEJLESZTÉSE

Jelen tervmódosítás során az érintett települések zöldfelületi rendszerének elemei közül a tervezett M2 gyorsforgalmi út nyomvonalával erdő- és mezőgazdasági területek, valamint vonalas zöldfelületi elemek (utakat, vízfolyásokat, illetve vízfelületeket kísérő gyepes, illetve fásított zöldsávok, fasorok) érintettek. A tervezett területhasználati változásokat a 3.1. Tájhasználat, tájszerkezet javaslat fejezet tartalmazza.

Az útpálya kialakítása miatt a kisajátítási határvonalon belül a tervezett nyomvonal mentén található zöldfelületek átalakulnak, áthelyeződnek. Az út nyomvonala adattári erdőterületeket is érint, így erdőgazdasági szempontból erdőterületek igénybevétele, erdőművelésből való területkivonás is szükséges. Ezek kompenzálására az alábbi erdőterületek érintő változások tervezettek:

- A nőtincsi csomópont (56+112 sz.) környékén a tervezett M2 gyorsforgalmi út és a 2. sz. főút korrekciója által határolt területen védelmi célú erdő övezetként csereerdő terület kerül kijelölésre négy egységben az alábbi ábra alapján.
- Nőtincs közigazgatási területén a két tervezett völgyhíd között a közlekedési terület övezetén belül, az út nyomvonala mentén tervezett 24 m széles hófogó erdősáv területe kerül kijelölésre az útpálya nyugati (bal) oldalán 900 m hosszban
- A tolmácsi körforgalmi csomópont (59+560 km) északi részén védelmi célú erdő övezetként csereerdő terület kerül kijelölésre két foltban az alábbi ábra alapján.

A csereerdőként kijelölt védelmi célú erdőterületek kezelője a Nemzeti Földalap, míg az útmenti hófogó erdősáv kezelője a Magyar Közút lesz, mivel annak rendeltetése elsősorban az út védelme, kezelése is a gyorsforgalmi út felől lehetséges. A hófogó erdősáv nem lesz erdőtervezett erdő.

A tervezett növénytelepítés megvalósítása által olyan zöldfelületi elemek jönnek létre, melyek elősegítik a biztonságos közlekedést, lehetőség szerint szolgálják a vonalas létesítmény tájbaillesztését, a környezet- és természetvédelmi szempontok érvényesülését, továbbá változatos és harmonikus tájképet, településképet eredményeznek, valamint esztétikai élményt nyújtanak a közlekedők számára. Mindezekon felül fontos szempont a fenntartási igény is.

A növénytelepítési terv készítésekor a főbb tájbaillesztési, esztétikai szempontok az alábbiak voltak:

- A csomópontok, valamint a keresztező utak környezetében a közrezárt területeken a rendelkezésre álló hely, a védőtávolságok és műszaki előírások figyelembevételével elsősorban ligetes növénytelepítés tervezett, szabálytalan alakban telepített cserje- és facsoportokkal. A természetes hatást keltő, ligetes telepítések az épített létesítmények

művi megjelenését oldják, tájbaillesztésüket segítik, valamint esztétikai élményt nyújtanak a közlekedésben résztvevők számára.

- A külön szintű csomópontokban és keresztezésekben, valamint az út menti egyéb létesítmények közvetlen környezetében lévő további területek gyepesítésre kerülnek.
- A Rétság déli csomópontban (59+000) tervezett egyszerű pihenőhelyek az intenzívebb növénytelepítés helyszínei.
- A rézsűk erózió elleni védelmének biztosítása során mérnökbiológiai módszerek alkalmazása – elsősorban gyepesítés és cserjetelepítés – javasolt a tervezett nyomvonal teljes hosszában. Az 5 m magasságot meghaladó töltés/bevágás esetén keletkező rézsűfelületek kiemelt figyelmet érdemelnek tájbaillesztés szempontjából, mivel ezeken a területeken jelentős, tartós beavatkozások érik a felszínt, ami a tájképet is hosszú távon befolyásolja. A magas rézsűfelületek tájbaillesztését a megfelelő növénytelepítés kialakítása tudja legjobban elősegíteni, ami egyben a rézsű megkötéséhez is hozzájárul.

Az út menti növénytelepítés elsősorban őshonos fajokkal kerül megvalósításra, a növénytelepítési terv tartalmazza a telepítésre javasolt fa- és cserjefajok listáját, valamint a gyepesítéshez javasolt fűmagkeveréket. A rézsűmegkötés érdekében a rézsűfelületek füvesítését humuszterítés után mihamarabb el kell végezni. Növények telepítésénél exoták alkalmazása is elfogadható a táji és környezeti adottságok figyelembevételével. A növények telepítéskor szakember jelenléte szükséges. A telepítést követően elengedhetetlenül fontos a teljes növényzet egységes, 3 éves utógondozása, melynek részét képezi évente legalább három alkalommal az ápolási munka (öntözés, metszés, növényvédelem, kaszálás stb.) elvégzése. A telepítést követően meg kell akadályozni az invazív növények elterjedését.

A települések zöldfelületi rendszerének ökológiai szempontból kiemelt területei a vízfolyások (Lókos-patak, Pusztaszántói-patak, Jenői-patak) és vízfelületek (Nőtincsi víztározó, Pusztaszántói-halastavak) kísérő természetközeli állapotú, ligetes területek, melyek kedvezőek az ökológiai hálózat szempontjából, mert összeköttetést biztosítanak az országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó besorolású területei között, így hosszú távú célkitűzés a természetközeli állapotuk fenntartása, erősítése. Továbbá szerepet játszanak a globális klímaváltozás okozta hatások enyhítésében. A vízfolyások mentén mozgó levegő segíti a friss levegő településen belüli áramlását, a területek átszellőzését.

5. KÖRNYEZETI HATÁSOK ÉS FELTÉTELEK

A tervezett gyorsforgalmi út nyomvonala az érintett települések külterületén halad jellemzően szántóterületeken, de érint erdőterületeket, kertés és gyümölcsös területeket (Berkenye), illetve gyepgazdálkodási területeket is (Nőtincs, Rétság). A változatos domborzati adottságú területen a tervezett gyorsforgalmi út helyenként több méter mély bevágásban, illetve mintegy 7-12 m magas töltésen halad, a dombságok között húzódó völgyek felett völgyhídon vezet át, valamint a nyomvonalon három külön szintű csomópont (Nőtincs, Rétság észak és dél) és öt szintbeni körforgalmi csomópont kialakítása tervezett.

A tervezett beruházás területét érintő környezetvédelmi javaslatok jellemzően az engedélyezési terv Környezetvédelmi munkarésze alapján kerülnek ismertetésre az

alábbiakban.

A vonatkozó jogszabályok és helyi építési szabályzat területre vonatkozó előírásainak a betartása, továbbá jelen terv alátámasztó javaslati munkarészeiben megfogalmazásra került, a környezetminőség megőrzését, javítását célzó javaslatok, feltételek figyelembevételével megfelelőképpen szolgálja a tervezett gyorsforgalmi út megvalósításából eredő környezetminőség romlásának, a környezeti elemek károsodásának a minimalizálását.

5.1. A FÖLDTANI KÖZEG ÉS A TALAJ VÉDELME

A termőföld más célú hasznosítása, végleges kivonása a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény előírásainak megfelelően történhet.

A termőföld igénybevétele esetén a szükséges engedélyezési eljárást a kivitelezés megkezdése előtt le kell folytatni, és a megvalósítás során gondoskodni kell a humuszos termőrétteg megmentéséről és hasznosításáról a humuszgazdálkodási terv szerint. A más célú igénybevétel aktualitásáig a termőföld művelését a művelési ágnak megfelelően fenn kell tartani.

A talaj szerkezetére gyakorolt hatás elsősorban a magas töltések építése esetén jöhet létre, melynek során az altalajt érő terhelés (nyomás) eredményeként a talaj szerkezetében változás történik. A töltés nyomóereje azonban csak az alatta lévő talajtestre van hatással, a környező területeken nem érzékelhető.

Az építésre igénybe vett területen kívül – különösen a mezőgazdasági művelés alatt álló területeken – a talaj semmilyen módon nem károsodhat. A művelés alól véglegesen kivonásra kerülő területekről az ott meglévő humuszos termőréteget a tényleges vastagságnak megfelelően maradéktalanul meg kell menteni. Különös figyelemmel kell lenni az eltérő humuszos termőrétteg vastagságokra. Eredeti rendeltetésének megfelelő felhasználásáig deponálni kell a humuszos talajt. Meg kell óvni az elmosódástól, elsodródástól és szükség szerint mechanikai eljárással gyommentesen kell tartani. A beruházás kivitelezési munkái a környező termőterületek hasznosíthatóságát nem zavarhatják és sem közvetlen (összetaposás), sem közvetett (szennyezőanyag kibocsátás) módon nem lehetnek korlátozó hatással. A humuszréteg letermelésekor ügyelni kell arra, hogy a termőrétteg ne keveredjen az alapozáskor kikerülő egyéb talajrétegekkel. A letermelt humuszos termőréteget szakszerűen deponálni kell az újrahasznosításig, a rekultivációs tájrendezés megvalósításáig. A letermelt termőföldet a zöldfelületek kialakításához termőföld-terítésként, a talajvédelmi hatóság engedélyével, vagy helyben, vagy más területen is fel lehet használni. Az új térrendezés esetén szükségessé váló feltöltésekhez csak a talajvédelmi hatóság által engedélyezett szennyeződésmentes anyag hasznosítható. A feltöltéshez mind a talajvédelmi, mind az építhetőség hozzájárulása szükséges.

Az út megvalósítását követően újabb területfoglalás nem tervezett. Az üzemeltetés során a szennyezőanyagok környezetbe jutását meg kell akadályozni, illetve a gyorsforgalmi út létesítményeinek üzemeltetése nem okozhat a földtani közegben a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (tv. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendeletben meghatározott szennyezettségi határértéknél kedvezőtlenebb állapotot. Az üzemelés során esetlegesen bekövetkező káresemények kezeléséről a Magyar Közút Nonprofit Zrt. központi havária terve szerint kell gondoskodni.

5.2. FELSZÍNI- ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEK VÉDELME

A felszín alatti vizek állapotát a kivitelezési és üzemelési időszakban egyaránt elsősorban a beruházás vízelvezetésének módja, hatékonysága szabja meg. A vízjogi létesítési engedély alapján megépített vízelvezetőművek használatba vételéhez vízjogi üzemeltetési engedély szükséges.

A 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet alapján az érintett települések mindegyike a felszín alatti víz szempontjából érzékeny területen fekszik. A tervezési területen a felszín alatti vizek állapota szempontjából való érzékenység miatt elengedhetetlen a szennyezőanyagok talajba és felszín alatti vizekbe bejutásának elkerülése, megakadályozása. A műtárgyak és a pályaszerkezetek építésénél fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a vízfolyásokat ne érje szennyezés, különös tekintettel a Lókos-patak és a Jenői-patak víztest gyenge minőségű integrált állapotára.

Az üzemelés alatt a közvetlen, felszíni vizeket érintő hatás mérsékelt, mivel állandó jellegű, „technológiai” kibocsátásokkal nem kell számolni. A vízfolyásokba beengedhető vizek minőségére vonatkozóan a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet előírásait kell betartani. Az út üzemelése során nem várható olyan szennyező hatás, mely a beszivárgó vizekkel a felszín alatti, ezeken keresztül pedig a felszíni vizek mennyiségi, illetve minőségi változását okozná.

Elsősorban közvetett módon, az útpálya burkolatára lehulló csapadékkal kerülhetnek szennyező anyagok a földtani közegbe az út víztelenítésére szolgáló vízelvezető árok közvetítésével: a csapadékvíz bemosó hatásával a felszínre kerülő szénhidrogén származékok, légszennyező anyagok, a kopó alkatrészek részecskéi, valamint a síkosságmentesítés, és a gyomirtás során felhasznált szerek okozhatnak vízminőségi állapotváltozást. A sózás kedvezőtlen hatása csak rövid ideig és kis mértékben érvényesülhet a befogadókban a hóolvadáskor keletkező víz hígító hatása következtében.

Közvetlen szennyezés havária esetekben érheti a vízfolyásokat, melyet elsősorban kárelhárítás keretében lehet lokalizálni és megszüntetni. A hatás nagysága függ a vízfolyás vízhozamától, a meder állapotától és nem utolsósorban a vízfolyás medrének esésviszonyaitól. Az út üzemelése során előfordulható haváriás szennyezések közül legkedvezőtlenebb hatása a vízfolyások vízminőségére és nem utolsósorban élővilágára a szénhidrogén származékoknak lehet. A haváriák és különösen a vízfolyások környezetében történő haváriák bekövetkezésének valószínűsége kicsi.

A fokozottan érzékeny területnek számító Nőtincsi tározó és a Pusztaszántói horgásztavak környezetében burkolt árkok tervezettek a felszín alatti vizek védelme érdekében. A tavakat tápláló vízfolyások környezetében a csapadékvíz számított TPH értéke burkolt árok esetén meghaladja a befogadóba vezethető egyedi határértéket, ezért víztisztító megoldás betervezése szükséges. Az előtisztítónak víz- és élővilág-védelmi szempontoknak is meg kell felelnie, ezért amennyiben olajfogókat kell elhelyezni, a kisállatok kijutását biztosító rámpák betervezése szükséges.

A VGT3 alapján a tervezett nyomvonal tápanyag- és nitrátérzékeny területnek kijelölt. Így be kell tartani a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezésének megelőzése, csökkentése

érdekében a 27/2006. (II. 7.) Kormányrendelet előírásait és az 59/2008. (IV. 29.) FVM rendeletben rögzített „helyes mezőgazdasági gyakorlat” szabályait.

5.3. LEVEGŐTISZASÁGVÉDELEM

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet meghatározása szerint az érintett települések közigazgatási területe az ország légszennyezettség szempontjából a „10. Az ország többi területe” légszennyezettségi zónába tartozik. A levegőminőség számottevő romlása a terv következtében nem várható.

Az építés, kivitelezés fázisában az építési terület megközelítési útvonalán növekszik ugyan a tehergépjárműforgalom, de nem okoz jelentős emissziótöbbletet, levegőtisztaság-védelmi konfliktus nem várható a szállítás során. A becsült számítások alapján nem várható határérték túllépés.

A tervezett gyorsforgalmi út környezetében a távlati állapot légszennyező hatásának meghatározásához a tervezett fejlesztés legforgalmasabb szakaszának a forgalmával történtek a számítások, melynek eredményeképpen megállapításra került, hogy a beruházás üzemelési állapota nem fog levegőterheltségi konfliktussal járni.

Általános levegőminőség javító intézkedések között szükséges megemlíteni az út menti vonalas zöldfelületi elemek és a pihenőhelyek zöldfelületének az átgondolt, többszintes kialakítását. A sűrű növénytelepítés a mikroklíma javításán túl különösen a szálló por megkötésében fejt ki jótékony hatását.

5.4. ZAJ- ÉS REZGÉS ELLENI VÉDELEM

A települési környezeti zajvédelem követelményeit a zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet és a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII.3) KvVM-EüM együttes rendelet (továbbiakban: ZRH) előírásai határozzák meg. A Korm. rendelet szerint a környezetbe zajt vagy rezgést kibocsátó létesítményeket úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy a védendő területen, épületben és helyiségben fellépő terhelés feleljen meg a zaj- és rezgésterhelési követelményeknek.

A ZRH alapján a közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei vonatkozásában a tervezési területen és környezetében zajtól védendő területnek számítanak az üdülőterületek, a lakóterületek és a gazdasági területek. Berkenyén vizsgálták a gyorsforgalmi úthoz legközelebbi, a csomóponttól mintegy 1,5 km-re levő 299/13 hrsz telken található lakóépületet. Megállapították, hogy a várható hangnyomásszint a jelenlegivel közel azonos, nem növekszik.

A jogszabályi előírásokon túl zajtól védendő területnek tekintendők a tervezési területen a rekreációs célokat szolgáló halastavak és környezetük, így vizsgálták Berkenyén a 013/56 hrsz horgásztavat. E területekre határérték nem vonatkozik, így azok tájékoztató jelleggel kerültek bemutatásra a környezetvédelmi munkarészben.

A tervezési terület távlati állapotban várható zajterhelési értékei számítással kerültek meghatározásra az eredő (minden vizsgált út) zajterhelés és a tervezett (M2 útból származó) zajterhelés értékeiből. Tekintettel arra, hogy a kijelölt vizsgálati pontok nagy része jelenleg zajforrásoktól mentes területen fekszik, így azoknál a tervezett zajterhelést vették mértékadó zajforrásnak.

- A jogszabályi keretek között nem védendő, de vizsgált 013/56 hrsz telken a referencia nappali zajterhelés 45,8, az éjjeli zajterhelés 42,5 dB, az eredő nappali zajterhelés 48, az éjjeli zajterhelés 44,7 dB, a zajterhelés mind nappal, mind éjjel 2-3 dB-lel nő. A nappali értékek mindössze néhány dB-lel magasabbak az éjjelinél. Mivel nem számít védendő területnek, ezért határérték sem kapcsolható az értékekhez, ugyanakkor az megállapítható, hogy a horgászást, kikapcsolódást nem lehetetleníti el a zaj.

Összefoglalásképpen a zajszámítás eredményei alapján az alábbi megállapítások tehetők:

- a tervezett út nyomvonala mentén kijelölt minden vizsgálati ponton – a jelenlegi állapothoz képest – 1-2 dB-t növekszik a zajterhelés a természetes forgalomnövekedés hatására;
- a környező úthálózaton a zajterhelés változatlan marad, illetve kismértékben csökken;
- a legjelentősebb zajcsökkenés a 2 sz. főút mentén prognosztizálható több mint 10 dB értékben;
- a rekreációs célokat szolgáló halastavak környezetében a jelenlegi állapothoz képest a zajszint a modellezési pont helyszínétől függően 2,5-5,7 dB értékkel növekszik;
- azaz a számítások alapján az új útszakasz zaj- és rezgésterhelése nem haladja meg a vonatkozó határértékeket (nappal/éjjel 65/55 dB) a tervezési területen és környezetében, így védelmi intézkedés nem szükséges a tervezett gyorsforgalmi út nyomvonala mentén;
- sőt a térség zajhelyzetére kedvező hatást gyakorol a tervezett M2 gyorsforgalmi út megépülése.

5.5. HULLADÉKKEZELÉS

Az útszakasz kivitelezési munkálatai és az üzemelés során törekedni kell a keletkező hulladékok mennyiségének minimalizálására, a megfelelő gyűjtésre, hasznosításra, mivel ezek által megvalósítható a felelős hulladékgazdálkodási tevékenység.

Az építéskor, üzemeltetéskor, felhagyáskor keletkező veszélyes hulladék, üzemanyag és kenőanyag tárolók úgy alakítandók ki, hogy a felszíni és felszín alatti vizek védelme biztosítható legyen.

A tervezett útszakasz és a pihenőhelyek területén – a kiépülést és használatba vételt követően – kis mennyiségben veszélyes és nem veszélyes hulladékok keletkezésével kell számolni, melyek rendszeres összegyűjtéséről és elszállításáról az illetékes közútkezelőnek kell gondoskodnia a környezet veszélyeztetését kizáró módon. Az útüzemelési időszakra szóló gyűjtésre, kezelésre, nyilvántartásra és adatszolgáltatásra vonatkozó előírásokat a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Kezelési Tervei tartalmazzák majd.

Az esetlegesen kifolyt üzemanyag, olaj felitatásáról haladéktalanul gondoskodni kell, a kitermelt szennyezett talajt, a szennyezett felitató anyagot veszélyes hulladékként kell kezelni.

Az illegálisan lerakott hulladékok potenciális talajszennyező forrásként lokális jelleggel kedvezőtlenül befolyásolják a talaj állapotát, így továbbra is fontos feladat azok számbavétele és felszámolásuk, indokolt esetben gondoskodni szükséges a terület kármentesítéséről. Az illegális hulladék lerakatok kialakulását a terület gazdáinak – szükség esetén önkormányzati

segítséget igénybe véve – a terület rendszeres gondozásával, vagy műszaki védelemmel meg kell akadályozni. A hulladék lerakatok felszámolása során a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény előírásait kell betartani.